

HULP- EN  
DIENSTVERLENING  
AAN GEDETINEERDEN



# Actieplan

PI Wortel

Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

2023 - 2026

# 1 Inleiding

---

Voor u ligt het actieplan 2023 – 2026 hulp – en dienstverlening aan gedetineerden van de PI Wortel. Dit is de schriftelijke neerslag van zowel de inspanningen die de afgelopen twee jaar geleverd zijn in onze gevangenis als de ambities voor de komende twee jaar.

In de eerste plaats is er een omgevingsanalyse opgenomen. Hierin vindt u meer duiding over de historiek van onze inrichting, de doelgroep die we momenteel huisvesten, het aanbod dat er georganiseerd wordt en de overlegstructuren. U vindt eveneens een verwijzing terug naar het strategisch plan hulp – en dienstverlening aan gedetineerden, dat bovenlokaal de beleidslijnen voor de hulp – en dienstverlening uitzet en waarvan de lokale vertaling in ons actieplan terug te vinden is. Ook wordt er uitgebreid stilgestaan bij een evaluatie van ons vorig actieplan: welke thema's kwamen hierin aan bod, welke zaken zijn er gerealiseerd en welke zaken helaas zijn blijven liggen. Al deze informatie vormt de basis voor het vastleggen van de ambities voor de komende jaren.

Ten tweede vindt u het actieplan zelf terug. Hierin zal u de structuur herkennen van het vorige actieplan. Aangezien dit plan geënt is op hetzelfde strategisch plan is het logisch dat we een verderzetting ambiëren van de eerdere doelstellingen, uiteraard voorzien van een update met de veranderde lokale en bovenlokale realiteit. Het actieplan bestaat uit domeinoverstijgende en domeinspecifieke doelstellingen. De domeinoverstijgende doelstellingen zijn onderverdeeld in drie thema's, namelijk samenwerking, activering en identiteit. Dit geeft ook weer hoe wij in de gevangenis van Wortel de werking zien. Wij willen vanuit een gedeelde visie en identiteit gedetineerden in beweging krijgen en dit doen met de verschillende partners samen, niet vanop eilandjes. Naast de domeinoverstijgende doelstellingen heeft ook elk beleidsdomein een neerslag gemaakt van de zaken die zij voor hun eigen werking ambiëren voor de komende twee jaar.

Dit actieplan is het resultaat van het engagement van de verschillende partners binnen het beleidsteam die elk hun deel bijdragen, niet enkel bij het opstellen van een actieplan, maar dag in dag uit met de organisatie van de hulp – en dienstverlening binnen het gevangeniswezen. Een actieplan is geen statisch gegeven, maar is een werkinstrument dat tijdens zijn looptijd meerdere malen bijgestuurd kan worden. Het is dan ook aangewezen om de leden van ons beleidsteam hier uitdrukkelijk te vermelden en te bedanken:

- Ann Boks, regimedirecteur PI Wortel
- William Gorissen, PA PI Wortel
- Heidi Martens, PBA PI Wortel
- Sandra Opdekamp, PSD PI Wortel
- Sofie Luyckx, onderwijscoördinator Vocvo
- Koen Korteweg, functionaris cultuur en sport, De Rode Antraciet
- Katrijn Thoné, organisatieondersteuner, CAW De Kempen
- David Soentjens, teamverantwoordelijke OO, CAW De Kempen
- Michaël Vanhove, expert kwetsbare doelgroepen provincie Antwerpen, VDAB
- Jill De Ridder, stafmedewerker, CGG Kempen

En natuurlijk alle collega's die zij vertegenwoordigen op de werkvloer.

De gevangeniscontext is een boeiende omgeving met de nodige uitdagingen en met dit team worden deze steeds opnieuw aangepakt. Wij hopen ook de komende jaren naar resultaten te kunnen werken, maar met deze ploeg heb ik daar 100 % vertrouwen in.

Karen Delespaul

Beleidscoördinator hulp – en dienstverlening aan gedetineerden  
PI Wortel

## 2 Inhoudstafel

---

1. Inleiding	1
2. Inhoudstafel	2
3. Omgevingsanalyse	3
3.1. Situering gevangenis	3
3.2. Populatie	3
3.3. Organisatiestructuur met overlegmodel	5
3.4. Aanbod hulp – en dienstverlening	6
3.5. Strategisch plan 2020 – 2025	7
3.6. Evaluatie actieplan 2021 – 2023	7
4. Doelstellingen	8
4.1. Totstandkoming	8
4.2. Beschikbare middelen	9
4.3. Domeinoverstijgende doelstellingen	10
4.3.1. Samenwerking	10
4.3.2. Activering	14
4.3.3. Identiteit	17
4.4. Domeinspecifieke doelstellingen	20
4.4.1. Onderwijs	20
4.4.2. Sport en cultuur	22
4.4.3. Tewerkstelling	22
4.4.4. Welzijn	22
4.4.5. Gezondheid	24
5. Bijlages	25

## 3 Omgevingsanalyse

---

### 3.1 Situering gevangenis

De Penitentiare Inrichting van Wortel was tot 1993 een landloperskolonie. Het ontstaan van de 'kolonie' dateert uit de periode van de Verenigde Nederlanden. In 1822 werd de "Maatschappij van Weldadigheid van de Zuidelijke Nederlanden" opgericht. In Wortel kwam er een zogenaamde Vrije Kolonie, in Merksplas een Onvrije Kolonie. Het succes van het "Hollands project" was van korte duur en werd na de Belgische onafhankelijkheid afgevoerd. In 1866 stemde het Belgisch parlement de "Wet op de Landloperij". Deze wet betekende de start van de Rijksweldadigheidskoloniën van Wortel en Merksplas. In 1881 werden in Wortel de nieuwe gebouwen voor de landlopers opgetrokken. Dit zijn de mooie witte gebouwen die er nog steeds staan en gebruikt worden voor activiteiten van justitie (keuken, rekendienst, ateliers) en Vlaamse Gemeenschap (groepsgericht aanbod). Na de afschaffing van de wet in 1993 kreeg de inrichting een nieuwe bestemming. Vanaf dan spreken we van een strafinrichting.

Sinds 1993 werden de gebouwen geleidelijk opgebouwd, beter beveiligd en gerenoveerd. Belangrijke infrastructurele aanpassingen inzake veiligheid werden uitgevoerd. Er werd een nieuw cellulair complex gebouwd. De gevangenis evolueerde naar een inrichting waar ook langer gestraften worden gehuisvest. In 2012 werd een nieuwe vleugel in gebruik genomen die plaats geeft aan 114 extra gedetineerden (merendeel duocellen).

Momenteel is de PI Wortel een strafinrichting met een capaciteit van 301 gedetineerden. In 2022 werd er vanuit de PI Wortel ingestapt in het humanitair noodplan van DG EPI. Dit maakt dat de dagpopulatie momenteel iets hoger ligt, met een maximale capaciteit van 316 gedetineerden.

### 3.2 Populatie

De opvolging van de populatie werd aangestipt als een belangrijk werkpunt voor de PI Wortel bij de opstart van ons vorige actieplan. Zoals toen afgesproken heeft de beleidscoördinator hierbij de focus gelegd op onderstaande parameters.

- Leeftijd
- Nationaliteit
- Wettelijke toestand
- Verblijfsstatuut
- Doelgroepen STRAP
  - Radicalisering
  - Psychiatrische problematiek
  - Veelplegers
  - Intrafamiliaal en seksueel geweld

We bekijken deze in detail, gebaseerd op de populatiegegevens van 4 april 2023 en de evoluties die we gezien hebben tijdens de looptijd van het vorige actieplan. Structureel (elke 6 maanden) zijn deze gegevens opgevraagd met het idee om niet enkel een momentopname te gebruiken bij het uitzetten van een beleid, maar te kunnen terugvallen op cijfers die een bredere periode omspannen.

### 3.2.1 Leeftijd

Om een overzichtelijke weergave te kunnen geven van de leeftijd, is ervoor gekozen deze onder te verdelen in leeftijdscategorieën (bijlage 1).

We stellen hierbij vast dat 14 % van de gedetineerden jonger zijn dan 25, 32 % tussen 26 en 35 jaar is, 35 % tussen 36 en 45 jaar, 14 % tussen 46 en 55 jaar, 3 % tussen 56 en 65 jaar en 2 % ouder dan 65 jaar. Deze cijfers zijn redelijk stabiel gebleven de afgelopen jaren en zijn vergelijkbaar met de cijfers die we zagen bij de opmaak van het vorige actieplan.

We blijven de tendens aanhouden van een relatief jonge populatie met 81 % van de gedetineerden 45 jaar of jonger.

### 3.2.2 Nationaliteit

We stellen vast dat de best vertegenwoordigde nationaliteiten zijn:

- Belg: 49 %
- Marokkaan: 11 %
- Nederlander: 6 %
- Pools: 5 %

We zien dus een lichte stijging in het aantal mensen met de Belgische nationaliteit sinds ons vorige actieplan. Verder variëren het aantal nationaliteiten tussen de 40 en 45. Dit maakt dat het niet haalbaar is om een aanbod af te stemmen op de culturele achtergrond van de gedetineerde. De afgelopen periode is er wel vanuit de bibliotheek ingespeeld op een aantal ad hoc vragen. Zo zijn er extra Turkse en Roemeense materialen aangekocht om tegemoet te komen aan deze vraag.

Een overzicht van de nationaliteiten is terug te vinden in bijlage 2.

### 3.2.3 Wettelijke toestand

De wettelijke toestand wordt onderverdeeld in verschillende categorieën (bijlage 3). Van de gedetineerden heeft 77 % een straf tussen de 3 en de 7 jaar. Dit is een lichte daling tegenover vorig actieplan. Opvallend is het verschijnen van de categorie tussen 1 en 3 jaar, die met het in werking treden van de bepalingen uit de WER die de uitvoering van deze straffen bepaald ineens op de kaart gezet wordt. 8 % van onze populatie valt hier momenteel onder. Dit zorgt voor zowel justitiële actoren als hulp – en dienstverleningspartners voor een extra werkdruk, aangezien deze mensen op korte termijn in aanmerking komen om voor de strafuitvoeringsrechter (SUR) te verschijnen.

### 3.2.4 Verblijfsstatuut

Een opvallende trend in de populatiecijfers van de PI Wortel is de daling in het aantal mensen zonder recht op verblijf. Waar in 2021 nog 40 % van de gedetineerden geen recht op verblijf had, is dit in 2023 verder gedaald naar 29 %. Dit houdt een sterke daling in en betekent ook voor de inrichting een heel andere aanpak van deze doelgroep. In het vorige actieplan werd expliciet ingezet op deze doelgroep vanuit het domein Welzijn. Gezien deze tendens zal deze actie niet meer hernomen worden om de aandacht te houden op de reclasseringsgerichte vragen.

### 3.2.5 Doelgroepen STRAP

Binnen het strategisch plan worden een aantal specifieke doelgroepen benoemd. In onderstaand overzicht bekijken we de vertegenwoordiging van deze groepen binnen de PI Wortel.

#### 3.2.5.1 Geradicaliseerde gedetineerden

In de PI Wortel is het aantal gedetineerden dat onder dit statuut valt zeer beperkt. Het afgelopen jaar hebben wij één casus gehad. Momenteel verblijft er in de PI Wortel niemand met dit statuut. Het vernieuwde draaiboek rond radicalisering is recentelijk gecommuniceerd. Zodra er gedetineerden in de PI arriveren die onder dit statuut vallen, zal dit opgenomen worden.

#### 3.2.5.2 Plegers van seksueel en intrafamiliaal geweld

Zedendelinquenten zijn ook in de gevangenis van Wortel een stabiele doelgroep. Doorheen de afgelopen jaren maken zij steeds ongeveer 10 % van de populatie uit (zie bijlage 5).

### 3.2.5.3 Gedetineerden met een psychische of psychiatrische stoornis

Psychische en psychiatrische problematieken zijn alomtegenwoordig binnen de gevangensmuren en hebben een enorme impact op het welzijn van gedetineerden en het risico op recidive. Door een gebrek aan screening is het onmogelijk om hier de correcte cijfergegevens weer te geven. In het najaar van 2022 en het voorjaar van 2023 is in alle Vlaamse en Brusselse gevangenissen het BRuG-onderzoek doorgegaan. We hopen hier meer cijfers uit te verkrijgen rond deze doelgroep.

Aan de slag gaan met deze doelgroep is essentieel, ook binnen het lokale actieplan. Naar analogie van het vorige actieplan willen wij graag de lijn verder trekken met een beleid rond middelenmisbruik. Nieuw is ook de nadruk op onze meer kwetsbare gedetineerden, die ook vaak te lijden hebben onder één of meerdere psychische kwetsbaarheden. Daar willen we bijzondere aandacht voor hebben in ons nieuwe actieplan.

### 3.2.5.4 Veelplegers

In het strategisch plan wordt gesproken over “veelplegers”. De belangrijkste nood die binnen het huidige plan geïdentificeerd wordt, is de afbakening van de doelgroep. We hebben in eerste instantie dus nood aan een duidelijke definitie: wat is een veelpleger? Zodra hier bovenlokaal duidelijkheid over is, kunnen we hier lokaal acties in ondernemen. We verwachten de resultaten en de beleidsaanbevelingen vanuit het BRuG-onderzoek pas tegen het einde van dit actieplan. Deze zullen dus nog niet meegenomen kunnen worden.

## 3.3 Organisatiestructuur met overlegmodel

In onderstaand overzicht vindt u de overlegstructuur waarbinnen de hulp – en dienstverlening opgenomen is terug.



Sinds het vorige actieplan zijn hier een aantal wijzigingen in doorgevoerd:

- Coördinatieteam is ondertussen één keer per maand. Door de beperkte inzet van verschillende partners is ervoor gekozen om de vergaderlast zo veel als mogelijk te beperken. Indien mogelijk sluit ook directie aan op ons coördinatieteam.
- Sinds de coronaperiode wordt er twee keer per jaar een overleg met de individuele hulpverleners georganiseerd om de vinger aan de pols te houden bij hun noden. Ook PSD sluit hier sinds vorig jaar op aan, omdat zij dezelfde signalen oppikken als de overige hulpverleners. Hun aanwezigheid op dit overleg is een enorme meerwaarde.
- Planningsoverleg is door afwezigheid van de organisatieondersteuner niet consequent doorgegaan. Het is wel de bedoeling om dit opnieuw op te pikken.
- Het Structo-overleg is opnieuw opgestart. Twee keer per jaar wordt er een overleg ingepland tussen trajectbegeleiding, PSD, teamverantwoordelijke trajectbegeleiding,

directie en BC. Hier worden gezamenlijke thema's besproken en gekeken hoe de samenwerking tussen de verschillende diensten verbeterd kan worden. Er kan ook voor gekozen worden om ad hoc andere diensten hierop te laten aansluiten. De extra aandacht in het nieuwe actieplan voor de kwetsbare gedetineerden is geïnitieerd vanuit het Structo.

- Werkgroep Middelenmisbruik: Sinds het afgelopen actieplan is ervoor gekozen om opnieuw een werkgroep rond middelenmisbruik in het leven te roepen. Deze komt vier keer per jaar samen en is samengesteld uit de relevante partners, namelijk PSD, TB, bewaking, directie, BC, stafmedewerker CGG, medische dienst, Tandem, preventiemedewerker CGG en nationaal coördinator drugbeleid.
- Door de hervormingen binnen de werking van de Rode Antraciet beschikken wij niet langer over een cultuurfunctionaris en een sportfunctionaris, maar over een functionaris cultuur en sport die beide domeinen ter harte neemt.
- In juli 2024 zal de functie "Organisatieondersteuner" ingekanteld worden in het Agentschap Justitie en Handhaving. Dit zal op de werkvloer ook heel wat deining met zich meebrengen. We zullen moeten afwachten wat dit betekent qua personeelsbezetting en taakinving. Dit heeft ook invloed op de ambitie die uitgesproken kan worden tijdens de opmaak van dit actieplan en op de uitvoering van bepaalde acties in het actieplan.

### 3.4 Aanbod hulp -en dienstverlening

Binnen de gevangenis van Wortel hebben wij een ruim hulp – en dienstverleningsaanbod. Hieronder vindt u een schematisch overzicht terug. Dit is een niet-exhaustieve lijst van het beschikbare aanbod.

Welzijn	Onderwijs	Sport
<ul style="list-style-type: none"> <li>•CAW De Kempen</li> <li>•Trajectbegeleiding - individueel aanbod</li> <li>•Bezoekvrijwilligers</li> <li>•Organisatieondersteuners - groepsaanbod</li> <li>•Welzijnsgericht aanbod (kinderbezoek, partneractiviteiten, moestuinwerking,...)</li> <li>•Ontspanningsaanbod (Crea, Bingo,...): zal stopgezet worden tegen 31/12/23</li> <li>•Individueel aanbod VAPH Klavier Merksplas</li> <li>•Juridische eerstelijnsbijstand</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>•Learning Inside Out (zal stopgezet worden tegen 31/12/23)</li> <li>•Beroepsgerichte opleidingen</li> <li>•Schilder-decorateur</li> <li>•Bakker</li> <li>•Keukenmedewerker</li> <li>•Fietshersteller</li> <li>•Taalopleidingen</li> <li>•Computeropleidingen</li> <li>•Maatschappij-oriëntatie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>•Fitness</li> <li>•Bootcamp</li> <li>•Pingpong</li> <li>•Ploegsporten op de wandeling (voetbal, volleybal,...)</li> <li>•...</li> </ul>

Cultuur	Tewerkstelling	Gezondheid
<ul style="list-style-type: none"> <li>•Bibliotheek</li> <li>•Creatief aanbod</li> <li>•Workshops</li> <li>•Buiten Beeld</li> <li>•...</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>•Detentieconsulent</li> <li>•Indiceringsconsulent</li> <li>•Sollicitatietraining</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>•Individuele begeleiding agressie</li> <li>•Groepsbegeleiding middelenproblematiek</li> <li>•Tandem</li> <li>•Groepsaanbod AA</li> <li>•Babbelbox</li> </ul>

Een paar kanttekeningen die we bij dit aanbod moeten maken:

- CAW De Kempen heeft beslist om niet langer in te zetten op ontspannend aanbod vanuit hun vrijwilligerswerking omwille van een heroriëntering van de eigen middelen en om zich meer in lijn te zetten naar de verwachtingen van de subsidiërende overheid, namelijk de kernopdracht. Dit betekent dat een groot deel van dit aanbod zal uitdoven tegen het einde van het jaar. In overleg tussen CAW De Kempen en de Rode Antraciet, heeft de Rode Antraciet zich geëngageerd om een aantal van deze projecten over te nemen aangezien deze nauw aansluiten bij hun kernopdracht. Het gaat hierbij om het aanbod van Buiten Beeld, gitaar en Crea. Voor ander aanbod zal op zoek gegaan worden naar andere partners. Zo is voor de werking van de moestuin contact gelegd met Velt vzw.
- Babbelbox is een laagdrempelig aanbod rond middelenmisbruik dat gefinancierd wordt vanuit de welzijnsprojecten van DG EPI. Aangezien dit project focust op de inkomende gedetineerden zorgt dit ervoor dat nieuwe gedetineerden direct in contact komen met de hulpverlening en doorverwezen kan worden. Door de jaarlijkse financiering van welzijnsprojecten is het echter niet evident om hier continuïteit in te voorzien.
- Bij het schrijven van dit actieplan is er nog geen duidelijkheid over de eventuele verderzetting van het LIO-project. De invulling van de individuele leertrajectbegeleiding is momenteel dus nog heel onduidelijk. We gaan ervan uit dat dit eind 2023 stopgezet wordt.
- In 2023 hebben wij ons als gevangenis ook geëngageerd voor de organisatie en ondersteuning van het BRUG-onderzoek. Bij de opmaak van dit actieplan waren de resultaten hiervan zowel algemeen als specifiek voor onze gevangenis nog niet bekend. Indien hier in de loop van 2024 aanbevelingen uitkomen die een invloed hebben op het aanbod dat wij in Wortel aanbieden, zullen wij hierop moeten anticiperen. Dit kan dan een invloed hebben op de uitvoering van de rest van het actieplan, gezien de beperkte tijdsinzet die er maar voorzien kan worden in de inrichting.

### 3.5 Strategisch plan 2020 – 2025

In 2020 is het nieuwe Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden (STRAP) goedgekeurd. Een overzicht van de strategische en operationele doelstellingen vindt u online terug<sup>1</sup>.

Aan de lokale beleidsteams werd gevraagd om een vertaalslag te maken van het STRAP in de lokale actieplannen. De actieplannen moeten minimaal:

- Één actie formuleren die betrekking heeft op zowel strategische doelstelling 2,4 als 5
- Één actie formuleren die betrekking heeft op elke doelgroep van doelstelling drie
- Motiveren waarom er op één van bovenstaande gebieden geen actie ondernomen kan worden

In het volgende hoofdstuk van het actieplan vindt u de verschillende doelstellingen en acties terug waaraan gewerkt zal worden binnen de gevangenis van Wortel. In de motivering van deze



doelstellingen zal u steeds de linken terugvinden met het STRAP. Volgende zaken zijn echter niet opgenomen:

- Actie rond veelplegers: momenteel is bovenlokaal de oefening gaande over een sluitende definitie van het begrip “veelplegers”. In afwachting hiervan is er dus nog geen actie/doelstelling opgenomen in ons lokaal actieplan rond deze doelgroep.
- Actie rond radicalisering: in de gevangenis van Wortel is de aanwezigheid van geradicaliseerden zeer minimaal. Betrokkenen worden voornamelijk gehuisvest in satellietgevangenissen of gevangenissen met een D-Radex. Gezien de zeer beperkte aanwezigheid van deze doelgroep is het voldoende om, zodra de doelgroep opnieuw aanwezig is, te bekijken hoe we het nieuwe draaiboek kunnen implementeren.

### 3.6 Evaluatie actieplan 2021 – 2023

De evaluatie van het actieplan 2021 – 2023 vindt u in bijlage terug.

## 4 Doelstellingen

---

### 4.1 Totstandkoming

Het actieplan wordt steeds geënt op het strategisch plan hulp – en dienstverlening aan gedetineerden. Gezien het strategisch plan een looptijd heeft van 2020 tot 2025 hebben wij ervoor gekozen om in ons actieplan ook te kiezen voor een verderzetting van het plan voorgelegd in 2020. Dit houdt in dat het beleidsteam een kritische evaluatie gemaakt heeft van het huidige actieplan en de noden en behoeften van de huidige gedetineerdenpopulatie getoetst heeft hieraan. Op basis hiervan is er een update gemaakt van de strategische en operationele doelstellingen om aansluiting te vinden bij de realiteit van vandaag.

De beleidscoördinator heeft in het kader hiervan gesprekken gehad met de verschillende partners in het beleidsteam om kritisch te kijken naar de thema's, doelstellingen en acties die vorige keer naar boven gekomen zijn. Zijn deze nog actueel en sluiten ze nog aan bij de prioriteiten die er liggen in onze inrichting? Op basis van de input van de verschillende partners is in september 2023 het beleidsteam bij elkaar gekomen. De beleidscoördinator heeft ter voorbereiding hiervan de input van de voorbereidende gesprekken gedistilleerd tot een voorstel tot strategische en operationele doelstellingen. Dit werd gecomprimeerd tot drie prioritaire thema's die nauw aanleunen bij de thema's van het vorig actieplan, namelijk samenwerking, identiteit en activering.

Hierna zijn we dan aan de slag te gaan om deze te concretiseren. Welke acties kunnen wij in de komende 2,5 jaar ondernemen in de PI Wortel om richting deze doelen te werken? We willen inzetten op acties die voldoende concreet, maar ook realistisch en haalbaar zijn. We zijn er ons van bewust dat we de komende jaren nog voor heel wat veranderingen staan en willen hier niet blind voor zijn. Het zal al een hele opdracht zijn om het bestaande aanbod te kunnen bestendigen en we willen realistisch zijn naar welke nieuwe zaken er opgenomen zouden kunnen worden.

Door afwezigheid van de beleidscoördinator vanaf begin oktober moest er vanuit het beleidsteam tempo gemaakt worden. Op basis van de input van het beleidsteam werd dan ook een voorstel tot actieplan opgemaakt en voorgelegd aan het beleidsteam.

Bij elke doelstelling wordt expliciet vermeld welke link er gemaakt werd met het strategisch plan. Er is voor gekozen om niet in te zetten op de doelgroep geradicaliseerden. De bedenking die we ook in het vorige actieplan gemaakt hebben, is dat deze doelgroep niet aanwezig is in de PI Wortel. Moest dit veranderen in de looptijd van dit actieplan zullen wij als beleidsteam uiteraard ook stappen ondernemen om op maat van deze doelgroep te werken, gebruik makend van het bestaande draaiboek hiervoor.

## 4.2 Beschikbare middelen

<b>GEGEVENS PERSONEELSINZET HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN</b>		
<b>COÖRDINATIEFUNCTIES</b>	<b>Aantal personen</b>	<b>VTE</b>
BELEIDSCOÖRDINATOR	1	1
ORGANISATIEONDERSTEUNER	2	1,3
ONDERWIJSCOÖRDINATOR	1	0,8
FUNCTIONARIS CULTUUR EN SPORT DRA	1	0,6
<b>TOTAAL COÖRDINATIEFUNCTIES</b>	<b>6</b>	<b>3,7</b>
<b>ANDERE HULP- EN DIENSTVERLENERS</b>	<b>Aantal personen</b>	<b>VTE</b>
TRAJECTBEGELEIDERS JWW	4	3,6
DSO-MEDEWERKERS JWW	2	0,375
MEDEWERKERS CGG	2	0,65
MEDEWERKER TANDEM	1	0,17
LIO MEDEWERKER	1	0,8
DETENTIECONSULENT VDAB	1	1
BIBLIOTHEEKMEDEWERKER (STAD/ GEMEENTE)	1	0,325
SLACHTOFFER-DADERBEMIDDELING (MODERATOR)	1	0,45
VRIJWILLIGER VOCVO	2	
VRIJWILLIGERS BIB	1	
VRIJWILLIGERS CAW GROEP	3	
VRIJWILLIGERS CAW GESPREK	7	
VRIJWILLIGERSCOÖRDINATOR	1	0,125
RECHTSHULP CAW	1	0,1

Binnen elke doelstelling worden deze personeelsmiddelen aangewend.

Indien er nog extra budget voor voorzien wordt, zal dit afzonderlijk vermeld worden. Bij de personeelsmiddelen zijn momenteel de medewerkers van DG EPI niet opgenomen, die natuurlijk ook een essentiële rol spelen bij de uitwerking en ondersteuning van de organisatie van de hulp – en dienstverlening.

In de oplijsting hierboven is de LIO-medewerker nog opgenomen. Deze zal tegen het einde van het jaar wegvallen. De inzet van Organisatieondersteuning zal in 2024 verminderen naar 1 VTE dit in overleg met het CAW.

Extra middelen die binnen de reguliere werking gebruikt worden zijn de werkingsmiddelen van de verschillende partners en de begrootte middelen van het steunfonds van de PI Wortel.

## 4.3 Domeinoverstijgende doelstellingen en acties.

### 4.3.1 Samenwerking

#### 4.3.1.1 Duiding

Vanuit het beleidsteam wordt heel duidelijk gesteld dat samenwerking onze core business blijft. We werken volgens een netwerkmodel, wat maakt dat er op alle domeinen en in alle thema's samengewerkt wordt. In het vorige actieplan werd er ingezet op mekaar en mekaars werking leren kennen. Hier zijn een aantal zeer mooie good practices uit gekomen die we in onze werking zeker willen bestendigen, zoals het organiseren van rondleidingen door de PA, het doorsturen van een wie-is-wie, het gebruik maken van job shadowing voor nieuwe medewerkers, ... Deze zaken moeten zeker gecontinueerd worden in de werking in de PI Wortel, maar moeten niet opnieuw als formele acties opgenomen worden in het actieplan.

We willen echter wel blijven inzetten op het versterken van de samenwerking, deze keer door in te zetten op een aantal formele samenwerkingsstructuren. De prioriteiten die hierin sterk naar voren kwamen, waren het formaliseren van de samenwerking met de vaste ploeg in het educatief centrum en het verhogen van de zichtbaarheid van de werking van Vlaamse gemeenschap, zowel in het educatief centrum als op de secties zelf.

Verder willen we ook het formeel samenwerken rond thema's blijven vasthouden. In de evaluatie van het vorige actieplan vindt u terug dat er concrete resultaten geboekt zijn met de werkgroep rond middelenmisbruik. Dit heeft zich momenteel nog heel erg op het werkvloer-niveau afgespeeld. We willen hier dat stapje verder gaan en nadenken over de uitwerking van een beleid rond middelenmisbruik in nauw contact met alle partners. De doelstelling rond suïcidebeleid is in overleg met de directie van de gevangenis niet hernomen. We kiezen ervoor om in te zetten op een veilig leefklimaat wat bijdraagt tot het algemeen welbevinden van onze gedetineerden.

Belangrijke kanttekening die er vanuit het beleidsteam in de PI Wortel ook nog gemaakt wordt, is dat er ook nog veel winst te halen valt uit betere samenwerkingen met de Vlaamse partners onderling. Er wordt nog heel veel op eilandjes gewerkt, waardoor er vaak nog kwaliteit blijft liggen.

#### 4.3.1.2 Link met strategisch plan

Met deze doelstelling zetten we in op volgende delen van het strategisch plan:

- **OD 2.1** We zetten in op de verdere ontwikkeling van de capaciteiten, competenties en kennis van gedetineerden
- **OD 2.3** We investeren in de (psychosociale) begeleiding van gedetineerden
- **OD 3.2** We investeren in de detectie van en het aanbod voor gedetineerden met een psychische en/of psychiatrische problematiek
- **OD 4.1** We brengen organisaties met elkaar in contact en leren hun werking kennen
- **OD 4.2** We bouwen aan een structuur om met gedetineerden aan trajecten te kunnen bouwen
- **SD 5.** We zetten in op (hernieuwde en) versterkte samenwerking en organisatievormen om te komen tot een hulp - en dienstverleningsaanbod op maat voor elke gedetineerde.

#### 4.3.1.3 Schematische voorstelling

SD 1: We versterken de samenwerking tussen Vlaamse actoren en justitiële partners, zowel door in te zetten op vaste samenwerkingsstructuren als door samen te werken aan inhoudelijke thema's.		
OD 1.1: We werken een kader uit voor de samenwerking met de vaste ploeg in het educatief centrum.		
Actie 1: We organiseren structurele overlegmomenten tussen de partners van de Vlaamse gemeenschap en de vaste ploeg in het educatief centrum.		
	Indicator	Er zijn minimaal 3 contactmomenten geweest per jaar.
	Trekker	PBA EC + BC
	Betrokkenen	CORT + vaste ploeg EC <sup>1</sup>
	Timing	2024 - 2026
	Toelichting	We hebben een gemotiveerde ploeg PBA's in het educatief centrum, maar hebben te weinig structuur in hoe we mekaar vinden en betrekken. We willen af van het "toevallige" karakter en meer inzetten op structurele samenwerking. Dit kan zich ook vertalen in een teamuitstap.
Actie 2: We verkennen welke noden er vanuit de vaste ploeg zijn naar het CORT.		
	Indicator	We agenderen dit op het eerste structurele overleg.
	Trekker	PBA EC + BC
	Betrokkenen	CORT + vaste ploeg EC
	Timing	Voorjaar 2024
	Toelichting	We hebben oog voor de noden van de PBA's naar zowel inhoud, samenwerking, tijdsinzet, opleiding, ...
Actie 3: We verkennen de mogelijkheden om informatie te delen via de CORT-Sharepoint.		
	Indicator	Er is een overleg over de CORT-Sharepoint met CORT en vaste ploeg.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	CORT + vaste ploeg EC
	Timing	2024
	Toelichting	Vanuit de Vlaamse gemeenschap zal er in 2024 de mogelijkheid worden voorzien om informatie te delen via een gedeelde Sharepoint. We verkennen de mogelijkheden om hier de vaste ploeg in te betrekken, zodat we de informatie ook voor hen beschikbaar kunnen maken.
Actie 4: We implementeren en evalueren de CORT-Sharepoint.		
	Indicator	Er is een evaluatie.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	CORT + vaste ploeg EC
	Timing	2025
	Toelichting	We bekijken de werking van de Sharepoint en sturen bij.
OD 1.2 : We zetten in op de zichtbaarheid van de Vlaamse partners naar justitiepersoneel toe.		
Actie 1: We zetten in op het delen van de resultaten van de werking van Vlaamse gemeenschap.		
	Indicator	We voorzien communicatie over het aanbod van de Vlaamse gemeenschap naar justitiepersoneel.
	Trekker	OO

<sup>1</sup> EC = Educatief Centrum

	Betrokkenen	Partners VLG <sup>2</sup>
	Timing	2024 – 2026
	Toelichting	Vaak is wat er gebeurt vanuit de hulp – en dienstverlening niet zichtbaar voor personeel in de inrichting. We proberen in te zetten in het communiceren over aanbod en het bereik hiervan naar het cellulair gedeelte toe. Op deze manier kunnen we het tastbaarder maken ook voor hen die er wat verder vanaf staan.
Actie 2: We creëren een flexplek in het educatief centrum, waar door leden van de Vlaamse gemeenschap gewerkt kan worden om zo zichtbaar te zijn tijdens de activiteiten.		
	Indicator	Er is een flexplek.
	Trekker	BC - directie
	Betrokkenen	Partners Vlaamse Gemeenschap
	Timing	Najaar 2024
	Toelichting	Vanuit de bewaking komt regelmatig de nood naar boven om meer rechtstreeks aanspreekbaar te zijn in het educatief centrum. Nu is het echter nog niet mogelijk om aanwezig te zijn in het educatief centrum en aanspreekbaar te zijn en tegelijkertijd ook te kunnen werken. We willen een plek creëren met de nodige infrastructuur om te kunnen werken en tegelijkertijd zichtbaar te zijn.
Actie 3: We brengen de momenten in kaart waarop we nu al naar de sectie gaan.		
	Indicator	Er is een overzicht.
	Trekker	OO
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Voorjaar 2024
	Toelichting	We willen aandachtig zijn voor meer zichtbaarheid op de secties ook. In de praktijk gebeurt dit nu sporadisch met het oog op een andere taak die daar uitgevoerd moet worden. We willen aandacht blijven hebben voor fysieke aanwezigheid op de sectie en contact met het personeel daar.
Actie 4: We werken een plan van aanpak uit om de zichtbaarheid op de secties te verhogen.		
	Indicator	Er is een plan van aanpak.
	Trekker	OO
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Najaar 2024
	Toelichting	Wanneer we de mogelijkheden in kaart gebracht brengen, willen we een concreet plan maken van hoe we dit in de praktijk gaan brengen.
OD. 1.3: We werken aan een gedragen beleid omtrent middelenmisbruik in de PI Wortel.		
Actie 1: We evalueren de opleiding aan de PBA's gegeven in het najaar 2023.		
	Indicator	Er is een evaluatie.
	Trekker	preventiemedewerker CGG
	Betrokkenen	WG Middelen
	Timing	Voorjaar 2024

<sup>2</sup> VLG = Vlaamse Gemeenschap

	Toelichting	In het najaar van 2023 wordt de eerste keer een opleiding rond middelen gegeven aan het bewakend kader. We bespreken wat de meerwaarde was voor onze werking, wat de werkpunten zijn en of dit voor herhaling vatbaar is.
Actie 2: We organiseren focusgroepen voor bewakend personeel.		
	Indicator	Er zijn focusgroepen doorgegaan.
	Trekker	Directie
	Betrokkenen	Preventiemedewerkers CGG – werkgroep middelen
	Timing	Voorjaar 2024
	Toelichting	Naar aanleiding van de input van de opleiding worden er focusgroepen georganiseerd met het bewakend kader om te bekijken welke noden, frustraties en verwachtingen hier liggen.
Actie 3: We evalueren het welzijnsproject en bekijken of continuering hiervan mogelijk/wenselijk is.		
	Indicator	Er is een evaluatie
	Trekker	WG Middelen
	Betrokkenen	WG Middelen
	Timing	Najaar 2024
	Toelichting	We bekijken de impact van een volledig werkjaar voor de werking van het welzijnsproject en sturen bij.
Actie 4: We bekijken de resultaten van het BRUG-onderzoek en het onderzoek van Sciensano in functie van ons middelenbeleid.		
	Indicator	Er is een verslag.
	Trekker	Directie + BC
	Betrokkenen	WG Middelen
	Timing	Najaar 2024
	Toelichting	Er zijn een aantal interessante onderzoeken doorgegaan die zuurstof kunnen geven aan ons middelenbeleid. We agenderen de verwerking van de info op de werkgroep.
Actie 5: We werken aan een plan van aanpak voor de bepaling van de beleidslijnen van een middelenbeleid in de PI Wortel.		
	Indicator	Er is een plan van aanpak.
	Trekker	Preventiemedewerkers CGG
	Betrokkenen	WG Middelen + extra partners
	Timing	2025
	Toelichting	Op basis van de input van zowel de focusgroepen, de opleiding en de onderzoeken zetten we een plan van aanpak uit voor de ontwikkeling van een beleid op maat van de PI Wortel.

## 4.3.2 Activering

### 4.3.2.1 Duiding

In het actieplan 2021 – 2023 werd er een strategische doelstelling gewijd aan het onthaal van gedetineerden. In de praktijk werd echter vastgesteld dat hier weinig animo voor was onder de partners. We willen bovendien vermijden dat een gedetineerde, die momenteel al onthaald wordt door directie, PSD en Babelbox, overbevraagd wordt en op die manier niet meer geïnteresseerd is om zijn verhaal steeds opnieuw te moeten doen. We moeten namelijk ook in het achterhoofd houden dat het merendeel van onze gedetineerden er reeds een voortraject heeft opzitten in een andere inrichting, waar hij dit ook al meegemaakt heeft.

Ondanks het feit dat het effectief uitvoeren van een onthaal niet de vertaalslag naar de praktijk gehaald heeft, blijkt ook bij de gesprekken voor het huidige actieplan dat dit thema opnieuw naar boven kwam. Wanneer we op zoek gingen naar de achterliggende nood, horen we bij partners dat ze gedetineerden willen laten deelnemen, van cel halen, in het aanbod krijgen,... Vanuit die input is er dan voor gekozen om als tweede thema te kiezen voor “activering”. Hoe kunnen we de gedetineerden in beweging krijgen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we zoveel mogelijk gedetineerden bereiken?

Aangezien de ene gedetineerde de andere niet is, hebben we ervoor gekozen om ons strategische doelstelling op te delen in drie operationele doelstellingen, die zich op hun beurt dan weer concentreren op het bereiken van de gedetineerden, samenwerking met fatikken en de kwetsbare doelgroepen. Hierop zijn onze concrete acties dan ook geënt.

### 4.3.2.2 Link met strategisch plan

- Met deze doelstelling zetten we in op volgende delen van het strategisch plan:
- **OD 2.3** We investeren in de (psychosociale) begeleiding van gedetineerden
- **OD 2.4** We betrekken de gedetineerden bij de uitbouw van het hulp -en dienstverleningsaanbod
- **OD 3.2** We investeren in de detectie van en het aanbod voor gedetineerden met een psychische en/of psychiatrische problematiek
- **OD 4.1** We brengen organisaties met elkaar in contact en leren hun werking kennen
- **OD 4.2** We bouwen aan een structuur om met gedetineerden aan trajecten te kunnen bouwen
- **SD 5.** We zetten in op (hernieuwde en) versterkte samenwerking en organisatievormen om te komen tot een hulp - en dienstverleningsaanbod op maat voor elke gedetineerde



#### 4.3.2.3 Schematische voorstelling

SD 2: We activeren de gedetineerden van de PI Wortel op maat van de mogelijkheden van de individuele gedetineerde.		
OD 2.1: We verkennen de mogelijkheden om gedetineerden beter te bereiken.		
Actie 1: We verzamelen welke informatie we nodig hebben over/van de gedetineerden om hen beter te kunnen bereiken.		
	Indicator	Er is een oplijsting.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	CORT + individuele hulpverleners.
	Timing	Begin 2024
	Toelichting	Om te beslissen hoe we gedetineerden beter willen we bereiken moeten we eerst weten wie er in onze inrichting zit. Eerste stap hierbij is inventariseren welke informatie we willen van de gedetineerden.
Actie 2: We inventariseren welke informatie er al verzameld wordt over de gedetineerden en hoe deze kan doorstromen.		
	Indicator	Er is een inventarisatie met check.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	Alle partners
	Timing	Najaar 2024
	Toelichting	We toetsen de inventarisatie uit actie 1 af bij de partners die reeds een onthaal doen bij de gedetineerden. Op deze manier willen we voorkomen dat de gedetineerde zijn verhaal meerdere malen moet doen. We houden hierbij rekening met de regelgeving van verschillende partners omtrent informatiedeling.
Actie 3: We verkennen welk aanbod georganiseerd kan worden op basis van de bestaande informatie.		
	Indicator	Er is een verslag van de verkenning.
	Trekker	CORT
	Betrokkenen	Alle partners
	Timing	Najaar 2025
	Toelichting	Zie actie 1 +2
OD 2.2 : We organiseren een aanbod op maat voor kwetsbare gedetineerden.		
Actie 1: We evalueren het aanbod van de moestuin.		
	Indicator	Er is een evaluatie.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	Deelnemers moestuin + CORT + individuele begeleiders.
	Timing	Najaar 2024
	Toelichting	In 2023 is beslist om de moestuin vrijwilliger niet langer bij het CAW onder te brengen, maar een partnerschap op te starten bij Velt. We evalueren hoe dit een invloed heeft op de werking van de moestuin en de doelgroep die toegeleid kan worden.
Actie 2: We evalueren het aanbod van Abagg		
	Indicator	Er is een evaluatie.
	Trekker	Medewerkers Abagg
	Betrokkenen	Werkgroep Abagg
	Timing	Najaar 2024

	Toelichting	Sinds voorjaar 2023 komt Abagg binnen in de PI Wortel met een aanbod voor de mensen met een vermoeden van hun doelgroep. Ze zijn gestart met individuele begeleiding van deze gedetineerden om zichzelf bekend te maken bij zowel bewaking als gedetineerden. We willen evalueren hoe dit loopt en evolueren naar een uitgebreider aanbod.
Actie 3: We brengen de noden in kaart die momenteel nog blijven liggen.		
	Indicator	Er is een overzicht.
	Trekker	Structo
	Betrokkenen	BC – OO – TB – PSD – directie
	Timing	Voorjaar 2025
	Toelichting	Vanuit de evaluatie van het bestaande aanbod bekijken we welke noden van kwetsbare gedetineerden nog blijven liggen en hoe we hieraan tegemoet kunnen komen.
Actie 4: We verkennen de mogelijkheden voor nieuw aanbod op maat voor deze doelgroep.		
	Indicator	Er is een verkenning.
	Trekker	Structo
	Betrokkenen	BC – OO – TB – PSD – directie
	Timing	Voorjaar 2025
	Toelichting	Wanneer we de noden in kaart gebracht hebben, bekijken we binnen het Structo welke nieuwe partners we kunnen/willen aanspreken om aanbod hiervoor naar binnen te brengen.
OD. 2.3: We bedden de samenwerking met fatikken structureel in onze werking in.		
Actie 1: We brengen de taken in beeld die door een fatik uitgevoerd kunnen worden.		
	Indicator	Er is een overzicht.
	Trekker	OO
	Betrokkenen	DRA - PBA EC - BC
	Timing	2024
	Toelichting	We zijn de afgelopen jaren reeds gestart met een samenwerking met fatikken. Op welke manier kan hun takenpakket nog uitgebreid worden naar andere opdrachten?
Actie 2: We ontwikkelen een stramien voor werving, opvolging en evaluatie van een fatik.		
	Indicator	Er is een structuur.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	DRA - OO – PBA EC
	Timing	2024
	Toelichting	Na enkele jaren ervaring met fatikken stellen we vast dat er niet echt een vaste structuur zit in de manier waarop we hen opvolgen. Hier is in de inrichting wel nood aan.
Actie 3: We organiseren structureel overleg tussen de fatikken en de medewerkers.		
	Indicator	Er gaat overleg door.
	Trekker	DRA
	Betrokkenen	OO – PBA EC – BC
	Timing	2024 - 2026
	Toelichting	Uit de praktijk hebben we geleerd dat inzetten op teamvorming een heel gunstig effect heeft. We willen dit echter in een vaste

		structuur krijgen om voor de fatikken een aangename werkomgeving te creëren.
Actie 4: We verkennen de mogelijkheden om ook bewaking te betrekken in de ondersteuning van fatikken.		
	Indicator	Er is een verslag.
	Trekker	Directie + BC
	Betrokkenen	Bewaking – CORT – vaste ploeg EC
	Timing	Najaar 2025
	Toelichting	Om gedetineerden op de lange termijn verantwoordelijkheden te kunnen geven, moet iedereen binnen de inrichting hiervan doordrongen zijn. De komst van detentiebegeleiders kan hier mogelijkheden toe geven.

### 4.3.3 Identiteit

#### 4.3.3.1 Duiding

Net als in het vorige actieplan van de PI Wortel willen opnieuw inzetten op het behalen van de overtreffende trap in de samenwerking. We willen werken vanuit een gedeelde identiteit voor iedereen die in de PI Wortel tewerkgesteld wordt. Door de wissel van inrichtingshoofd hebben we dit vorig jaar tijdelijk gepauzeerd om met de volledige ploeg van stakeholders aan de slag te kunnen gaan. Bovendien hebben zich ook andere uitdagingen en opportuniteiten geopenbaard die binnen deze strategische doelstelling een plaats kunnen krijgen.

In de eerste plaats willen we inzetten op het kwalitatief inplannen van aanbod. Het afgelopen jaar hebben we in de PI Wortel gezocht naar win-winsituaties voor de organisatie van bepaalde activiteiten zoals fitness en bibliotheek. Door een aantal infrastructurele beperkingen hebben we deze jammer genoeg niet in de praktijk kunnen brengen, maar we willen wel op zoek blijven gaan naar de manier waarop we ons aanbod vormgeven binnen de mogelijkheden van de inrichting. Dat start met het efficiënt gebruik van alle locaties in de inrichting. De ontwikkeling en implementatie van een langetermijnplan voor het educatief centrum dringt zich daarom op in de eerste operationele doelstelling.

Ten tweede willen we de doelstelling rond gedeelde identiteit hernemen. In de bespreking van vele praktische zaken stellen we vast dat de essentie steeds terugkomt op een aantal fundamentele vragen. Welke prioriteiten leggen we binnen de inrichting? Waar staat de PI Wortel voor? Welke plaats krijgt de hulp – en dienstverlening hierin? Wat is de verhouding tot werk? Als we hier een gedeelde visie op kunnen uitwerken kunnen we ook met de neuzen in dezelfde richting hieraan werken.

Een derde thema dat in de voorbereidende gesprekken nog naar voren kwam, was de communicatie naar gedetineerden. Vanuit de Rode Antraciet is de afgelopen jaren erg ingezet op het gebruik van het infokanaal als nieuw medium. Heel wat andere acties zijn niet uitgevoerd door personeelwissels en – tekorten en andere prioriteiten. Door de verwachting dat de manier van communiceren de volgende jaren ook nog zal evolueren door de komst van een nieuw dienstenplatform hebben we besloten dit niet meer te hernemen. Het bereiken van gedetineerden blijft wel een speerpunt, maar dit valt dan onder de strategische doelstelling rond activering.

#### 4.3.3.2 Link STRAP

- **OD 4.1** We brengen organisaties met elkaar in contact en leren hun werking kennen
- **OD 4.2** We bouwen aan een structuur om met gedetineerden aan trajecten te kunnen bouwen
- **OD 4.3** We investeren in zinvolle vrijetijdsbesteding via sport - en cultuurprogramma's voor gedetineerden met het oog op de verbinding met de buitenwereld
- **SD 5.** We zetten in op (hernieuwde en) versterkte samenwerking en organisatievormen om te komen tot een hulp - en dienstverleningsaanbod op maat voor elke gedetineerde

#### 4.3.3.3 Schematische voorstelling

SD 3: De hulp – en dienstverlening is georganiseerd vanuit een gedeelde identiteit.		
OD 3.1: We ontwikkelen en implementeren een langetermijnplan voor de organisatie in het educatief centrum.		
Actie 1: We maken een overzicht van het actuele aanbod en de actuele ruimtes.		
	Indicator	Er is een oplijsting.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Voorjaar 2024
	Toelichting	Om een zicht te krijgen op hoe we aanbod inplannen, moeten we eerst een overzicht krijgen van welk aanbod er allemaal aanwezig is in de inrichting en waar dit momenteel ingepland wordt.
Actie 2: We bekijken welk aanbod optimaal in welke ruimte kan doorgaan.		
	Indicator	Er is een overleg.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Voorjaar 2024
	Toelichting	We bekijken of de organisatie die momenteel in het educatief centrum doorgaat optimaal is voor de inrichting van bestaand en toekomstig aanbod.
Actie 3: We stellen een werkgroep samen rond het educatief centrum om met verschillende partners een antwoord te krijgen op vragen die aanslepen over de optimale invulling in de PI Wortel.		
	Indicator	Er is een werkgroep.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	Relevante partners
	Timing	Midden 2024
	Toelichting	We verzamelen de partners in de inrichting die knopen kunnen doorhakken over de invulling van ruimtes en eventuele infrastructurele aanpassingen om zo vanaf de basis een realistisch plan uit te kunnen werken.
Actie 3: We ontwikkelen een plan van aanpak rond een vernieuwde invulling van het educatief centrum.		
	Indicator	Er is een plan van aanpak.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	WG Educatief centrum
	Timing	2025
	Toelichting	Op basis van het overzicht en de inplanning daarvan bekijken we met de partners of er nood is aan structurele veranderingen aan zowel infrastructuur van het educatief centrum als regime in de inrichting. We maken een plan op om hier stelselmatig mee aan de slag te gaan.
OD 3.2 : We ontwikkelen een gedeelde visie voor de PI Wortel.		
Actie 1: We identificeren alle actoren die de visie mee zouden moeten uittekenen.		
	Indicator	Er is een overzicht.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	Alle partners in de PI Wortel

	Timing	Najaar 2024
	Toelichting	We starten met een overzicht van iedereen die betrokken moet worden bij het proces rond de identiteit.
Actie 2: We maken een werkgroep.		
	Indicator	Er is een werkgroep
	Trekker	BC
	Betrokkenen	Alle partners geïdentificeerd in actie 1
	Timing	Voorjaar 2025
	Toelichting	Op basis van de inventarisatie wordt met deze partners bekeken welk engagement zij willen/kunnen opnemen in het vormgeven van deze identiteit. We bekijken ook welke overlap er bestaat tussen de werkgroep educatief centrum en de werkgroep rond identiteit.
Actie 3: We identificeren de belangrijke punten waarrond die visie opgebouwd wordt.		
	Indicator	Er is een verslag met de belangrijke punten.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	WG identiteit
	Timing	Voorjaar 2025
	Toelichting	De eerste bijeenkomst van de werkgroep bestaat uit het detecteren van de kernpunten voor de identiteit. Op welke vragen moeten deze aan antwoord bieden?
Actie 4: We maken een stappenplan voor het uittekenen van onze visie.		
	Indicator	Er is een stappenplan.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	WG Identiteit
	Timing	Najaar 2025
	Toelichting	Als de kernpunten duidelijk zijn, gaan we aan de slag om te bekijken in welke fase we de visie vorm willen geven.

## 4.4 Domeinspecifieke doelstellingen en acties

### 4.4.1 Onderwijs

Vanuit het domein onderwijs zijn de afgelopen jaren heel wat mooie resultaten behaald. We stellen jammer genoeg vast dat ten tijde van het schrijven van dit actieplan er heel wat uitdagingen op til zijn voor dit beleidsdomein. Binnen de vier Kempische gevangenissen werd er in het najaar van 2023 stevig bespaard in de personeelsinzet. Dit zal onvermijdelijk een weerslag hebben op de lokale context. Bovendien zijn we ook geconfronteerd met het wegvallen van de financiering van het LIO-project. Hiervan is het al heel duidelijk dat dit lokaal zware gevolgen zal hebben. Met deze realiteit in het achterhoofd is ervoor gekozen in te zetten op drie grote lijnen.

- Het ontwikkelen van een plan voor de individuele leertrajecten: Door het wegvallen van LIO zullen er veel gedetineerden met hun leervraag in de kou komen te staan. Hoe gaan we hier in de lokale context mee om?
- Het actualiseren van het groepsaanbod: Dit is ondertussen in lijn met de Vlaamse leidraad, maar er zijn hier nog sprongen te maken in het verder uitbouwen van de kwaliteit.
- Interne samenwerkingsverbanden: Daar worden nog kansen gemist om mekaar te vinden. Waar kan er complementair gewerkt worden over de domeinen heen?

SD 1: We waarborgen de kwaliteit van het onderwijsaanbod in de PI Wortel, zowel individueel als in groep.		
OD 1.1: We werken een plan van aanpak uit voor het uitdoven van het LIO-project.		
Actie 1: We voorzien een afronding van de traject binnen het LIO-project.		
	Indicator	Er is een afronding voorzien.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Voorjaar 2024
	Toelichting	Binnen het LIO-project wordt een plan van aanpak voorzien voor het afronden van de bestaande trajecten. Dit wordt geïmplementeerd in de PI Wortel.
Actie 2: We verkennen de mogelijkheden in de samenwerking met de bibliotheek.		
	Indicator	Er is een verslag van overleg.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	Bibmedewerker
	Timing	2024
	Toelichting	Binnen het LIO-project zijn de eerste stappen gezet in de samenwerking met de bibliotheek. Wat kan hierin behouden worden? Wat kan wie opnemen?
Actie 3: We verkennen de mogelijkheden voor de organisatie rond het tweedekansonderwijs in de PI Wortel.		
	Indicator	Er is een oplijsting.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	CVO – LIGO – VOCVO
	Timing	2024 – 2025
	Toelichting	De studiegroep wordt momenteel gevuld met trajecten van het LIO-project. Aangezien de toeleiding van gedetineerden zal opdrogen, moet er beslist worden of dit stopgezet wordt of er een andere invulling komt om tegemoet te komen aan de nood voor tweedekansonderwijs (bv. OLC).

Actie 4: We brengen de impact van het wegvallen van LIO in kaart door de noden/vragen die vanuit het werkveld en gedetineerden komen op te lijsten.		
Indicator	Er is een lijst.	
Trekker	OC	
Betrokkenen	Alle partners	
Timing	2024 – 2026	
Toelichting	We brengen de gevolgen van het wegvallen van de individuele leertrajectbegeleiding in kaart.	
OD 1.2 : We realiseren een verdieping van het geactualiseerde groepsaanbod met het oog op kwaliteit boven kwantiteit en het creëren van interne samenwerkingsverbanden.		
Actie 1: We organiseren een verkennend gesprek met verschillende partners rond het aanbieden van coaching rond geletterdheid binnen de PI Wortel.		
Indicator	Er is een gesprek	
Trekker	OC	
Betrokkenen	LIGO – directie – CORT – werkhuizen – CVO	
Timing	2024	
Toelichting	In 2023 is er een eerste kennismaking doorgedaan tussen OC en geletterdheidscoach vanuit LIGO Kempen. We verkennen wat de mogelijkheden zijn binnen de PI Wortel.	
Actie 2: We kiezen één van de pistes rond geletterdheid voor een eerste experiment.		
Indicator	Er is een experiment.	
Trekker	OC	
Betrokkenen	LIGO – meest aangewezen partner	
Timing	2024 – 2025	
Toelichting	Vanuit de verkennende gesprekken wordt ervoor gekozen om een eerste experiment op te zetten en zo een win-win te creëren binnen de inrichting.	
Actie 3: We evalueren het experiment rond geletterdheid.		
Indicator	Er is een evaluatie	
Trekker	OC	
Betrokkenen	LIGO – betrokken partner – CORT	
Timing	2025	
Toelichting	We maken een grondige evaluatie van het eerste proefproject.	
Actie 4: We verkennen welke mogelijkheden er bestaan tussen tewerkstelling en onderwijs.		
Indicator	Er is een verslag.	
Trekker	OC	
Betrokkenen	CORT – directie Wortel	
Timing	2025	
Toelichting	We verkennen of er mogelijkheden zijn voor de doorstroom van beroepsopleiding naar werkplaats en andersom.	



#### 4.4.2 Sport en cultuur

Door persoonlijke omstandigheden was de functionaris sport en cultuur vanuit de Rode Antraciet slechts beperkt aanwezig in de periode van de opmaak van dit actieplan. Om in te kunnen zetten op kwalitatieve keuzes voor deze beleidsdomeinen met de inhoudelijk expert aanwezig, is ervoor gekozen om de bepaling van deze domeinspecifieke doelstellingen uit te stellen tot voorjaar 2024. De uiteindelijke doelstellingen zullen dan meegenomen worden in de tussentijdse evaluatie en bijsturing van dit actieplan.

#### 4.4.3 Tewerkstelling

Vanuit domein werk worden er geen specifieke actiepunten aangebracht. VDAB zal waar nodig mee faciliteren en ondersteunen, binnen de vooropgestelde capaciteit.

#### 4.4.4 Welzijn

<b>SD: Strategische doelstelling: We verbeteren het contact tussen gedetineerden en hun direct sociale omgeving door een aanbod uit te werken op maat van de doelgroep..</b>		
<b>OD 1.1: Vanuit de sectorale tekst van de CAW's (Optimalisering van de praktijken met betrekking tot herstel en het inzetten van sociale netwerken), implementeren we de praktijken die sectoraal als prioriteit naar voor worden geschoven en dit binnen onze eigen mogelijkheden.</b>		
<b>Actie 1: CAW De Kempen wacht de sectorale prioriteiten af</b>		
	Indicator	Er is een prioriteitenlijst.
	Trekker	Sectoraal
	Betrokkenen	TFO <sup>3</sup> - TB
	Timing	2024 – 2025
	Toelichting	/
<b>Actie 2: We matchen deze aanbevelingen met de noden van de gevangenis.</b>		
	Indicator	Er is een verslag van een overleg. Er is een selectie van uit te voeren acties.
	Trekker	CAW
	Betrokkenen	TFO - TB - CORT
	Timing	2024 – 2025
	Toelichting	Aan de hand van de mogelijkheden van TB en TFO bekijken we welke match er gemaakt kan worden met de noden die aanwezig zijn in de gevangenis.
<b>Actie 3: Indien actie 2 positief geëvalueerd wordt, voeren we minimaal 1 aanbeveling uit.</b>		
	Indicator	Er wordt een aanbeveling uitgevoerd
	Trekker	CAW
	Betrokkenen	TFO - TB - CORT
	Timing	2025
	Toelichting	Indien actie 2 positief geëvalueerd wordt, selecteren we minimaal 1 actie en voeren deze ook uit.

<sup>3</sup> Team Familie en Onthaal

#### 4.4.5 Gezondheid

In navolging van het vorige actieplan wordt er momenteel vanuit de kernpartner rond gezondheid (CGG Kempen) ingezet op een beleid rond middelenmisbruik. Zij voorzien hiervoor extra inzet vanuit de stafmedewerker en de preventiemedewerkers. Bovendien zijn zij de drijvende kracht binnen het lopende en toekomstige welzijnsproject rond middelenmisbruik. Deze inzet is terug te vinden in de domeinoverstijgende doelstelling rond samenwerking en beleid rond middelenmisbruik.

Op basis van de populatiegegevens die we verzameld hebben in het kader van het vorige actieplan (en zullen blijven verzamelen) blijkt ook dat de doelgroep van zedendelinquenten in de gevangenis van Wortel zeer aanwezig blijft (zie bijlage 5). CGG heeft zich daarom ook geëngageerd om me te verkennen of er opties zijn voor deze doelgroep in de PI Wortel.

SD: We zetten in op een aanbod op maat voor zedendelinquenten.		
OD 3.1: We verkennen de mogelijkheden voor aanbod.		
Actie 1: We brengen in kaart welke gedetineerden al gezien worden in het bestaande aanbod.		
	Indicator	Er is een oplijsting.
	Trekker	CGG - BC
	Betrokkenen	Abagg – PSD
	Timing	Najaar 2024
	Toelichting	We stellen vast dat er een overlap is tussen de zedendelinquenten en de mensen die in aanmerking komen voor een traject met Abagg. We willen in eerste instantie in kaart brengen hoe groot de nood nog is als we deze tegen elkaar afwegen.
Actie 2: We bespreken de profielen die momenteel niet bereikt worden.		
	Indicator	Er is een overleg.
	Trekker	CGG - BC
	Betrokkenen	CGG – PSD – Abagg – TB - BC
	Timing	Voorjaar 2025
	Toelichting	We bekijken welke noden er zijn onder de gedetineerden die niet binnen de doelgroep van Abagg vallen en of er mogelijkheden zijn naar aanbod hiervoor..

## 5 Bijlages

---

### 5.1 Bijlage 1: Leeftijd

	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	65+	
<b>6-4-2021</b>	44	107	92	35	12	4	294
<b>25-10-2021</b>	46	92	87	43	13	7	288
<b>30-3-2022</b>	47	104	93	41	13	8	306
<b>1-10-2022</b>	40	105	97	46	12	7	307
<b>4-4-2023</b>	44	99	109	44	10	6	312

### 5.2 Bijlage 2: Nationaliteit

Nationaliteit	6-4-2021	25-10-2021	30-3-2022	1-10-2022	4-4-2023
<b>AFGHAANSE</b>	2	2	2	4	7
<b>ALBANESE</b>	7	4	5	6	6
<b>ALGERIJNSE</b>	6	3	4	7	4
<b>ANGOLESE</b>	1	0	1	0	0
<b>ARMENIE</b>	0	0	1	2	1
<b>BELGISCHE</b>	139	144	154	153	154
<b>BIELORUSSISCHE</b>	1	0	0	0	0
<b>BOSNISCHE</b>	1	2	1	1	0
<b>BRAZILIAANSE</b>	1	0	0	0	0
<b>BULGAARSE</b>	5	3	1	3	4
<b>CHILEENSE</b>	1	1	1	2	1
<b>CHINA</b>	0	0	1	2	0
<b>COLOMBIAANSE</b>	1	1	1	1	0
<b>CONGO</b>	0	1	2	3	1
<b>DJIBOUTI</b>	0	1	0	0	0
<b>DOMINICAANSE REPUBLIEK</b>	0	0	0	1	0
<b>DUITSE</b>	1	1	2	3	1
<b>EGYPTISCHE</b>	3	0	0	0	0
<b>ERITRESE</b>	3	1	1	1	0
<b>FINLAND</b>	0	0	0	0	1
<b>FRANSE</b>	1	1	0	1	2
<b>FRANS GUYANA</b>				1	1
<b>GAMBIA</b>	0	0	1	1	2
<b>GEORGISCHE</b>	1	0	1	3	3
<b>GHANESE</b>	2	1	0	0	0
<b>GUINEE</b>	0	0	1	0	1
<b>INDIA</b>				1	1
<b>IRAAKSE</b>	9	6	6	5	3
<b>IRAANSE</b>	1	0	0	0	0

ISRAELISCHE	2	2	2	0	0
ITALIAANSE	1	0	1	1	1
IVOORKUST	1	0	1	1	1
JAMAICA	0	0	0	0	1
JOEGOSLAVISCH	3	1	1	1	0
KAMEROEN	0	0	0	0	0
KAZAKSE	1	1	1	0	0
KENIAANS	0	0	0	0	0
KOSOVO	0	0	0	0	1
KROATISCHE	1	1	1	1	0
LETLAND	0	0	0	0	0
LIBANON	0	0	0	0	1
LIBIË	0	0	0	0	1
LITOUWEN	2	1	2	1	1
MACEDONISCHE	1	0	0	0	0
MAROKKAANSE	30	29	36	31	34
MONTENEGRO	0	0	0	0	0
MOLDAVIE	0	1	1	0	0
NAMIBIË	0	0	0	0	1
NEDERLANDSE	17	27	32	31	19
NIGERIAANSE	2	3	2	2	2
OEZBEEKSE	1	0	0	1	1
OEKRAINE	0	1	1	0	1
ONBEKEND	0	1	0	0	2
PALESTINA	1	1	1	0	0
POOLSE	6	6	6	6	15
PORTUGEESE	0	0	0	0	0
ROEMEENSE	18	10	6	4	6
RUSSISCHE	3	6	3	3	3
SENEGALISE	1	1	1	1	0
SERVIE	0	2	1	1	1
SIERRA LEONE	0	0	0	0	1
SLOVAAKSE	6	4	4	3	4
SOEDANESE	1	1	1	0	2
SOMALIË	0	0	0	0	1
SPAANSE	1	2	2	2	3
SURINAMESE	4	3	3	4	3
SYRISCHE	1	0	0	0	0
TANZANIAANSE	1	1	1	0	0
TSJECHIË	0	0	0	1	1
TUNESIE	0	1	1	3	4
TURKS	0	3	3	4	6
VLUCHTELING	3	7	6	4	2
ZWEDEN	0	0	0	0	0

	294	288	306	307	312
<b>Aantal</b>	43	40	44	41	45

### 5.3 Bijlage 3: Wettelijke toestand

	<b>Landlopers</b>	<b>6m - 1 jaar</b>	<b>1 - 3 jaar</b>	<b>3 - 5 jaar</b>	<b>5 - 7 jaar</b>	<b>7 - 10 jaar</b>	<b>10-15 jaar</b>	<b>Crim. straf</b>	<b>BK uitlevering</b>	<b>Niet definitief</b>	<b>TBS</b>	<b>Totaal</b>
<b>6-4-2021</b>	2	1	6	154	94	22	0	1	7	7		294
<b>25-10-2021</b>	2	1	8	135	107	25	1	1	6	2		288
<b>30-3-2022</b>	1	1	6	136	124	27	4	1	5	1		306
<b>1-10-2022</b>	1	0	9	135	121	34	1	1	4	0	1	307
<b>4-4-2023</b>	1	1	25	140	101	30	3	0	5	5	1	312

### 5.4 Bijlage 4: Verblifsstatuut

	<b>Recht op verblijf</b>	<b>Geen recht op verblijf</b>	<b>op</b>
<b>6-4-2021</b>	177	117	294
<b>25-10-2021</b>	182	106	288
<b>30-3-2022</b>	211	95	306
<b>1-10-2022</b>	214	93	307
<b>4-4-2023</b>	222	90	312

### 5.5 Bijlage 5: Seksueel delinquenten

	<b>Seksueel delinquenten</b>
<b>6-4-2021</b>	30
<b>25-10-2021</b>	28
<b>30-3-2022</b>	26
<b>1-10-2022</b>	21
<b>4-4-2023</b>	35

# Evaluatie Actieplan 2021 - 2023

PI Wortel

Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

## 1 Voorwoord

---

In dit document vindt u de evaluatie van het actieplan 2021 – 2023 voor de PI Wortel terug.

Essentieel bij de omgevingsanalyse voor een nieuw actieplan is namelijk terugblikken op het vorige plan. Welke zaken zijn gerealiseerd? Wat heeft er vertraging opgelopen? En om welke redenen was dit dan? In onderstaand overzicht wordt kritisch gekeken naar het vorige actieplan en de uitvoering en het verloop hiervan. Op basis hiervan wordt gekeken welke zaken meegenomen worden naar het nieuwe plan en welke bijgestuurd moeten worden.

Voor we naar de effectieve doelstellingen en acties gaan kijken, een aantal kanttekeningen bij de afgelopen twee jaar.

In eerste instantie hebben we nog een lange tijd de volgen van de coronacrisis gevoeld. Groepsaanbod is pas sinds september 2021 terug opgestart, wat maakte dat er veel tijd gegaan is naar het goed opstarten van het bestaande hulp – en dienstverleningsaanbod en het hernemen van bestaande afspraken. Aanbod dat een tijd heeft stilgelegen heeft ook zijn tijd nodig om opnieuw ingeburgerd te geraken. We hebben gemerkt dat het contact tussen de verschillende partners binnen de muren terug opgezocht moest worden en terug aangewakkerd. Dit heeft de nodige tijd en energie gekost.

Ten tweede is de PI Wortel tijdens de looptijd van het vorige actieplan permanent onderbemand geweest. Door persoonlijke omstandigheden zijn de organisatieondersteuners van oktober 2021 tot november 2023 niet of in verminderde capaciteit aan de slag geweest. Ondanks herhaaldelijke inspanningen vanuit het CAW om voor vervanging te zorgen, heeft men geen stabiele vervanging kunnen realiseren. Op een coördinatieteam waarbij de OO 1,3 VTE van de totale 3,7 VTE Vlaamse partners vertegenwoordigd en uiteraard de centrale aanspreekfiguur is voor alle hulp – en dienstverlenende instanties en justitiële partners betekent dit een uitermate zware belasting voor de rest van het CORT en de collega's van justitie. In de praktijk had dit als gevolg dat vernieuwing vaak gestremd werd om de dagelijkse werking te kunnen handhaven.

Ten derde doen er zich tijdens een periode vaak opportuniteiten voor die ervoor zorgen dat klemtonen tijdelijk anders gelegd werden dan voorzien binnen het kader van een actieplan. Deze zaken worden in onderstaande evaluatie ook benoemd. Een actieplan is een levend instrument en geen keurslijf.

## 2 Doelstellingen

### 2.1 Domeinoverstijgende doelstellingen en acties

#### 2.1.1 Samenwerking

SD 1: We versterken de samenwerking tussen Vlaamse actoren en justitiële partners, zowel formeel door beter te informeren over mekaars werking als informeel door samen te werken aan inhoudelijke thema's zoals middelenmisbruik en suïcidebeleid.		
OD 1.1: We werken een kader uit om zowel Vlaamse als justitiepartners te informeren en te sensibiliseren over mekaars werking.		
Actie 1: We organiseren structureel voor nieuwe Vlaamse partners rondleidingen door bewakend kader.		
	Indicator	Er gaan rondleidingen door.
	Trekker	BC - PA
	Betrokkenen	Nieuwe medewerkers.
	Timing	Voorjaar 2021
	Toelichting	We stellen vast dat Vlaamse partners vaak ver af staan van de werking van justitie. Door de rondleiding te laten doorgaan door een PA kunnen zij accenten leggen die vanuit bewakend kader belangrijk zijn om mee te geven aan nieuwe medewerkers.
Actie 2: We bekijken samen met justitie hoe we de toelichting over de werking van de Vlaamse gemeenschap kunnen inbedden in de introductie van nieuwe personeelsleden (PBA's, PSD,...).		
	Indicator	Er is een afspraak voor de introductie van nieuwe justitiepersoneelsleden in de werking van de Vlaamse gemeenschap.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	PA – PSD - directie
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	De werking van de Vlaamse gemeenschap toelichten is niet structureel ingebed in de introductie van justitiële partners. We willen hierin naar elkaar toe groeien.
Actie 3: We werken een wie-is-wie uit van structurele Vlaamse partners.		
	Indicator	Er is een wie-is-wie.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	BT
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	Zichtbaarheid van Vlaamse partners is belangrijk voor bewakend personeel. Misschien is het op termijn ook een meerwaarde om te bekijken of we een wie-is-wie van justitiepartners kunnen voorzien.
Actie 4: We bekijken samen met justitie welke mogelijkheden er zijn om de Vlaamse partners optimaal in te werken in de werking van de gevangenis.		
	Indicator	Er is een oplistings van mogelijke inwerkingsmethoden.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	Directie – PA -Partners Vlaamse gemeenschap.
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	We bekijken of we justitie nog meer kunnen betrekken in de inwerking van nieuwe collega's.



Actie 5: We verzamelen de ondernomen acties in een afsprakenkader omtrent de introductie van nieuwe medewerkers.

Indicator	Er is een afsprakenkader en introductieprocedure voor nieuwe structurele medewerkers.
Trekker	BC
Betrokkenen	BT
Timing	Voorjaar 2022
Toelichting	Het is van belang dat over de organisaties heen partners op een uniforme manier ingewerkt worden in de materie van justitie.

Tijdens de looptijd van het actieplan zijn er afspraken gemaakt met PA over het inplannen van rondleidingen voor nieuwe medewerkers. Deze worden niet meteen bij opstart ingepland, maar later. De beleidscoördinator houdt een lijst bij de van de personen die nog een rondleiding moeten krijgen en spreekt deze aan zodra er opnieuw iets ingepland wordt. Voor medewerkers met een permanente opdracht in de inrichting werd ook de mogelijkheid rond jobshadowing verkend. Deze werd positief geëvalueerd en zal ook in de toekomst nog ingepland worden. Zowel nieuwe medewerkers als bewaking ervaren dit als een positieve evolutie.

De wie-is-wie wordt ook geüpdatet bij elke nieuwe opstart en verstuurd naar alle medewerkers, zodat iedereen het overzicht behoudt van wie er in dienst is. De beleidscoördinator houdt dit bij na elke introductiegesprek.

Ervaringen met deze nieuwe afspraken worden als positief geëvalueerd en zullen ook verdergezet worden. We beschouwen deze doelstelling dan ook als gerealiseerd. Dit zal wel een blijvend aandachtspunt zijn om te onderhouden.

Samenwerking blijft wel onze core business. Ook in het nieuwe actieplan zal er dus ruimte moeten zijn voor een aantal acties rond samenwerkingsstructuren.

OD 1.2 : Partners van Justitie en Vlaamse Gemeenschap doen een verkenning rond de noden, behoeften en mogelijkheden van een aanbod rond middelenmisbruik.

Actie 1: We vormen een werkgroep rond middelenmisbruik.

Indicator	Er is een werkgroep.
Trekker	BC- directie
Betrokkenen	CGG – TB – PSD – bewaking – Tandem
Timing	Najaar 2021
Toelichting	/

Actie 2: We organiseren een focusgroep met gedetineerden die deelnemen aan het aanbod rond middelenmisbruik.

Indicator	Er is een focusgroep geweest.
Trekker	CGG
Betrokkenen	Werkgroep middelenmisbruik
Timing	Voorjaar 2022
Toelichting	Met gedetineerden die de weg gevonden hebben naar het bestaande aanbod willen we in kaart brengen wat zij gemist hebben tijdens de periode voor ze in het aanbod terechtkwamen. Waren zij vragende partij voor een laagdrempelig aanbod?

Actie 3: We stellen een gestructureerd interview op om een geanonimiseerde bevraging te doen bij gedetineerden over de nood aan een middelenaanbod.

Indicator	Er is een interviewschema.
Trekker	BC - directie
Betrokkenen	Werkgroep middelenmisbruik
Timing	Voorjaar 2022

Toelichting	Gedetineerden die gebruik maken van het bestaande aanbod kunnen een vertekend beeld geven van de noden. We willen daarom ook de andere gedetineerden hierin betrekken en zeker aandacht hebben voor de doelgroep van jonge gedetineerden.
Actie 4: We werken een plan van aanpak uit voor de afname van de vragenlijst..	
Indicator	Er is een plan van aanpak.
Trekker	BC - directie
Betrokkenen	Werkgroep middelenmisbruik
Timing	Voorjaar 2022
Toelichting	We moeten in kaart brengen welke partners het meest geschikt zijn om deze bevraging af te nemen. PSD ziet iedereen, maar heeft rapportageplicht en is dus minder geschikt om dergelijke vertrouwelijke gesprekken te voeren. Is er nood aan een stagiaire die deze info kan vergaren?
Actie 5: We verzamelen de noden en behoeften van gedetineerden op basis van de focusgroep en de vragenlijst.	
Indicator	Er is een inventaris
Trekker	BC - directie
Betrokkenen	Werkgroep middelenmisbruik
Timing	Najaar 2022
Toelichting	We maken een overzicht van de verzamelde noden om te kijken welke prioriteiten we moeten geven aan ons aanbod.
Actie 6: We verkennen de mogelijkheden met de Kempische stuurgroep rond drugs.	
Indicator	Er is een kennismaking geweest.
Trekker	BC
Betrokkenen	Stuurgroep drugs
Timing	Najaar 2021
Toelichting	Er bestaat een bovenlokale expertisegroep rond drugs in de Kempen. We bekijken of we hun expertise kunnen gebruiken om een goed beleid in onze inrichting te ontwikkelen.
Actie 7: We verkennen de mogelijkheden rond de organisatie van een denkdag met bewakend kader en personeel Vlaamse gemeenschap rond een drugsbeleid.	
Indicator	Er is een denkdag geweest met bewaking.
Trekker	BC- directie
Betrokkenen	Stuurgroep drugs – werkgroep middelenmisbruik
Timing	2023
Toelichting	We hebben ook de stem van bewakend kader nodig in onze denkoefening. Welke noden zien zij? Welk aanbod zou op de gang de grootste meerwaarde geven?

Sedert 2021 bestaat er in de PI Wortel terug een werkgroep rond middelenmisbruik. Deze wordt getrokken door de directeur verantwoordelijk voor de Vlaamse gemeenschap en de beleidscoördinator en bestaat uit directie, PA, PSD, TB, BC, stafmedewerker CGG, Tandem, medische dienst, nationaal expert drugbeleid en preventiemedewerker CGG. Onder impuls van deze werkgroep heeft de doelstelling dan ook verder vorm gekregen.

In 2022 is er in de PI Wortel voor de eerste keer een welzijnsproject ingediend omtrent een laagdrempelig aanbod rond de middelenproblematiek in de PI. Deze bestaat uit het aanspreken van alle (Nederlands- en Engelstalige) gedetineerden en hen door te verwijzen naar een laagdrempelig groepsaanbod. De werking van dit project werd positief geëvalueerd vanuit de werkgroep middelenmisbruik en opnieuw aangevraagd voor 2023. Babbelbox is momenteel nog steeds lopende.

Met het oog op de bevraging van gedetineerden heeft de PI Wortel zich geëngageerd voor het BRUG-onderzoek dat geïnitieerd werd vanuit SD 1 van het Strategisch plan hulp – en dienstverlening aan gedetineerden. Vanuit de resultaten die hieruit verschijnen in 2024 hopen wij ons aanbod verder vorm te geven.

In het najaar van 2023 wordt er een opleidingsdag en focusgroep georganiseerd voor de bewaking. Dit wordt getrokken door de preventiemedewerkers vanuit het CGG en ondersteund door het OCPP. Op basis van de info die hieruit vergaard wordt, willen wij bekijken om een beleid op de lange termijn te ontwikkelen op maat van de PI Wortel. De preventiemedewerkers van het CGG hebben zich geëngageerd om permanent deel uit te maken van onze werkgroep om hier tijdens de looptijd van het volgend actieplan werk van te kunnen maken.

We beschouwen de verkenning van de noden en behoeften als gerealiseerd, ondanks het feit dat de acties anders ingevuld zijn dan initieel gepland. In het volgende actieplan moet ruimte gemaakt worden voor de verdere uitdieping van dit thema.

OD. 1.3: We maken een inventarisatie op van de verschillende praktijken rond suïcidebeleid en bekijken welke we kunnen implementeren in Wortel.		
Actie 1: We brengen in kaart welke zaken er momenteel bestaan in de gevangenis van Wortel rond suïcidepreventie.		
	Indicator	Er is een overzicht.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	TB – Bewakend kader – PSD - directie
	Timing	Voorjaar 2022
	Toelichting	Binnen de PI Wortel is er nog geen standaard beleid rond suïcidepreventie. Dit wilt echter niet zeggen dat er niets gebeurt. Er zijn al verschillende positieve verhalen geweest in moeilijke tijden. Deze mogen niet uit het oog verloren worden.
Actie 2: We verzamelen informatie rond suïcidebeleid in andere gevangenissen.		
	Indicator	Er is een inventaris.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	CGG Andante – overige inrichtingen
	Timing	Voorjaar 2022
	Toelichting	Er is in andere gevangenissen al veel werk verricht omtrent het ontwikkelen van een suïcidebeleid. We kunnen ons hierdoor laten inspireren. CGG Andante heeft al aangegeven hierin ondersteunend te willen optreden.
Actie 3: We bespreken de bestaande praktijken rond suïcide in een werkgroep en inventariseren de noden voor Wortel.		
	Indicator	Er is een werkgroep.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	CGG – TB - directie – bewaking - PSD
	Timing	2023
	Toelichting	We leggen met de partners in de gevangenis de verzamelde input samen en bekijken wat er voor Wortel kan werken.

Deze doelstelling is gedeeltelijk gerealiseerd. Er is een inventarisatie gemaakt van de werkwijzes bij suïcide in de PI Wortel en in andere inrichtingen. Sinds dit jaar is er ook vanuit DG EPI een generiek draaiboek rond suïcidebeleid verspreid. In de praktijk zijn we hier in Wortel nog niet mee aan de slag gegaan.

Vanuit de verschillende hulp – en dienstverleningspartners blijkt wel de nood naar een gestroomlijnd beleid hieromtrent zeker hoog. Vanuit het beleidsteam wordt ervoor gekozen om in te zetten op primaire preventie rond suïcide en dus voornamelijk te werken naar een positiever leefklimaat in de gevangenis. Dit zal vervat zijn in de doelstellingen rond activering van gedetineerden.

## 2.1.2 Onthaal

<b>SD 2: We streven naar een integrale aanpak van een onthaalbeleid, dat gedragen wordt door alle Vlaamse partners.</b>		
<b>OD 2.1: We experimenteren met mogelijke vormen van onthaal.</b>		
<b>Actie 1: We stellen een werkgroep onthaal samen.</b>		
	Indicator	Er is een werkgroep.
	Trekker	Vocvo
	Betrokkenen	CORT – individuele hulpverleners – PBA’s EC – directie - PSD
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	Er is animo binnen het beleidsteam om met het thema onthaal aan de slag te gaan. Er zijn momenteel echter nog veel verschillende ideeën over wat een onthaal kan zijn. Er is nood aan afstemming: wat is een onthaal en wie neemt wat op?
<b>Actie 2: We inventariseren de bestaande versies van onthaal in andere gevangenissen.</b>		
	Indicator	Er is een inventaris.
	Trekker	Vocvo
	Betrokkenen	Werkgroep onthaal
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	In andere gevangenissen gaan al vormen van onthaal door. Welke past bij onze inrichting?
<b>Actie 3: We bepalen met de werkgroep de doelstelling van het onthaal.</b>		
	Indicator	Er is een doelstelling.
	Trekker	Vocvo
	Betrokkenen	Werkgroep onthaal
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	Onthaal is een begrip met meerdere interpretaties. De neuzen moeten in dezelfde richting.
<b>Actie 4: We formuleren mogelijke pistes van het onthaal.</b>		
	Indicator	Er zijn mogelijke pistes.
	Trekker	Vocvo
	Betrokkenen	Werkgroep onthaal
	Timing	Voorjaar 2022
	Toelichting	We matchen de doelstelling van ons onthaal zoals geformuleerd met mogelijke manieren om te onthalen.
<b>Actie 5: We testen onthaalopties volgens een trial and error – principe.</b>		
	Indicator	Er is minimaal één vorm van onthaal doorgegaan.
	Trekker	Vocvo
	Betrokkenen	Werkgroep onthaal
	Timing	Najaar 2022 – voorjaar 2023
	Toelichting	Vanuit de werkgroep onthaal zullen een aantal mogelijkheden naar voren geschoven worden die we kunnen testen in Wortel. De werkgroep Onthaal

		bekijkt welke mogelijke opties realistisch zijn binnen de vooropgestelde timing.
Actie 6: We evalueren de geteste pistes en kiezen een onthaal geschikt voor de PI Wortel.		
	Indicator	Er is een evaluatie.
	Trekker	Vocvo
	Betrokkenen	Werkgroep onthaal
	Timing	2023
	Toelichting	We bekijken de geteste werkvormen en evalueren wat er wel en niet werkt en waarmee we de vooropgestelde doelstellingen kunnen behalen.

Deze doelstelling is gedeeltelijk gerealiseerd. Er is een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden in verschillende inrichtingen en een werkgroep samengesteld. Na de eerste bijeenkomst is in 2022 is deze echter volledig stilgevallen. Door het wegvallen van een medewerker bij Vocvo konden zij niet langer de trekkende rol op zich nemen. Vanuit de andere partners was er geen initiatief om dit over te nemen. Vocvo heeft dit traject terug op gang willen trekken met een duidelijk ondersteunend engagement vanuit CAW De Kempen. Zij konden dit toen echter door personeelstekort niet aangaan.

Vanuit de verkennende gesprekken rond het thema “onthaal” kwam dit niet langer als een prioriteit naar voren. Ook tijdens de looptijd van het afgelopen actieplan voelde dit niet zo aan. Deze doelstelling zal dus in het nieuwe actieplan ook niet hernomen worden in deze vorm, maar geheroriënteerd. Tijdens de looptijd van het actieplan kwam wel een andere nood duidelijk naar boven, namelijk die rond activering van gedetineerden. Voorbeelden hiervan zagen we in ons welzijnsproject waarbij de drughulpverlener gedetineerden proactief gaat aanspreken en mee gaat bevragen met bewaking aan de celdeur. Hetzelfde zien we gebeuren met de nieuwe werking die ontwikkeld is met de VAPH-voorziening Klavier. Ook zij gaan actief aan de celdeur gedetineerden bevragen. Voor bepaalde kwetsbare doelgroepen zien we dat deze investering oplevert. Dit biedt inspiratie en ruimte voor het nieuwe actieplan en komt tegemoet aan de nood waaruit de doelstelling rond onthaal in het oude plan gegroeid is, namelijk het beter bereiken en informeren van gedetineerden. We zullen hierbij het onderscheid moeten maken tussen hoe we met de meer kwetsbare doelgroepen omgaan en hoe we met de sterkere gedetineerden omgaan. Dit krijgt in het nieuwe actieplan dan ook vorm.

### 2.1.3 Identiteit

SD 3 : De hulp- en dienstverlening is georganiseerd vanuit een gedeelde identiteit.		
OD 3.1: De leden van het coördinatieteam in Wortel hebben een gedeelde visie op de organisatie van de hulp – en dienstverlening.		
Actie 1: We benoemen de krachtlijnen van onze werking.		
	Indicator	We hebben krachtlijnen.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	We hebben binnen onze werking nood aan een aantal principes waaraan we ons aanbod aftoetsen. Waar staan we voor en waar geven we prioriteit aan.
Actie 2: We dragen deze krachtlijnen uit binnen de organisatie van het aanbod.		
	Indicator	Krachtlijnen zijn opgenomen in de evaluatie van ons aanbod. Nieuw aanbod wordt afgetoetst aan de krachtlijnen.
	Trekker	CORT
	Betrokkenen	/
	Timing	Doorlopend

	Toelichting	Wanneer we de krachtlijnen benoemd hebben, nemen we deze standaard op bij de organisatie van nieuw aanbod en de evaluatie van bestaand aanbod. Het is niet realistisch om ons aanbod meteen volledig om te gooien, maar we behouden de krachtlijnen als pijler.
Actie 3: We bekijken de mogelijkheid om een denkdag te organiseren met partners van justitie omtrent de identiteit van de PI Wortel.		
	Indicator	Er is een denkdag.
	Trekker	BC - directie
	Betrokkenen	Beleidsteam – PSD – Bewakend kader
	Timing	Najaar 2022
	Toelichting	De identiteit van de PI Wortel is niet enkel een vraagstuk voor de Vlaamse gemeenschap. We willen van mekaar horen hoe we erin staan en op welke manier er bij de verschillende partners keuzes gemaakt worden.

In 2022 werd er vanuit het CORT een visiedag georganiseerd om te bepalen voor welke zaken we staan. Daar werd volgende visie uitgesproken voor ons aanbod: *We ondersteunen gedetineerden om stap voor stap terug naar de hedendaagse samenleving te gaan en daar te blijven.*

Om dit te bereiken moet het aanbod voldoen aan volgende principes:

- Op maat (in de mate dat het ambitieus en realistisch is)
  - Van de gedetineerde
  - Van de gevangenis
  - Van de samenleving:
  - Actueel
  - Met externe partners
- In samenwerking:
  - Met gedetineerde
  - Met CORT
  - Met justitiepartners
  - Met externe partners

Deze visie en principes werden dan vertaald naar een concrete blauwdruk om het aanbod aan af te toetsen en te evalueren.

De denkdag werd in overleg met het beleidsteam uitgesteld naar een later tijdstip, aangezien duidelijk werd dat er een nieuw inrichtingshoofd naar de PI Wortel zou komen en dat het essentieel was om deze persoon mee te betrekken bij de denkoefening rond de identiteit van de inrichting. Om richting te geven aan onze gevangenis blijft dit wel als een nood gesignaleerd. We gaan hier dan ook in het nieuwe actieplan concreet mee aan de slag.

Deze doelstelling is dus gedeeltelijk gerealiseerd.

OD 3.2: We implementeren een structurele manier om het groepsaanbod te evalueren en bij te sturen.		
Actie 1: We analyseren de evaluatie van het corona-aanbod van de stagiaire OO.		
	Indicator	Resultaten van de stagiaire zijn geagendeerd en besproken op CORT.
	Trekker	OO
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Voorjaar 2021
	Toelichting	In het voorjaar van 2021 heeft een stagiaire een bevraging gedaan bij de gedetineerden over het corona-aanbod. De info die hieruit

		gekomen is, kan als startpunt dienen voor de evaluaties. Hebben we hier voldoende info uit? Welke info was waardevol en welke niet?
Actie 2: We houden op structurele wijze de populatiegegevens bij van de gedetineerden in de PI Wortel.		
	Indicator	Er is een overzicht van de populatiegegevens.
	Trekker	BC
	Betrokkenen	Griffie
	Timing	Elke zes maanden vanaf april 2021
	Toelichting	We willen vinger aan de pols houden over de doelgroep die in de gevangenis verblijft, omdat we hier momenteel nog te weinig zicht op hebben. Een bevraging ter voorbereiding van het actieplan is onvoldoende. We hebben onvoldoende zicht op de prioritaire doelgroepen in het STRAP om hier een aanbod voor uit te werken. We moeten eerst de doelgroepen duidelijk in kaart brengen.
Actie 3: We werken een kader uit waarbinnen we het groepsaanbod evalueren.		
	Indicator	Evaluatie is geagendeerd op het CORT en er is een kader opgesteld, waarbij we de eerder opgestelde krachtlijnen opnemen.
	Trekker	BC – PBA fiets
	Betrokkenen	CORT
	Timing	November 2021
	Toelichting	Om de kwaliteit van ons aanbod te kunnen garanderen hebben we nood aan structurele evaluatie van ons aanbod. We willen dit graag over het aanbod heen dezelfde manier doen en dit structureel inbedden. We willen dus afspraken maken over hoe vaak en op welke manier we dit aanpakken.
Actie 4: We starten met een structurele evaluatie van het groepsaanbod.		
	Indicator	Er is een jaarlijkse evaluatie
	Trekker	BC – PBA fiets
	Betrokkenen	CORT – PBA EC
	Timing	Januari 2022
	Toelichting	We willen in januari 2022 starten hiermee starten.

De evaluatie door de stagiaire van het CAW werd gemaakt en gedeeld met het CORT. Op basis van de krachtlijnen vanuit het CORT werd een blauwdruk ter evaluatie opgemaakt en afspraken gemaakt hoe we deze evaluatie zouden aanpakken.

Door personeelstekorten is de effectieve evaluatie nog niet gebeurd. Deze doelstelling is dus gedeeltelijk gerealiseerd.

Aanvullend hierop is er vanuit de Rode Antraciet op vraag van OO ingezet op de ontwikkeling van een planningstool. Op deze manier kunnen wij ons aanbod efficiënter inplannen en is er een beter overzicht over de invulling van de verschillende lokalen en de spreiding doorheen de week. We merken dat we in onze werking blijven stoten op een aantal beperkingen van de inrichting en hier de komende tijd een duidelijke richting in willen kiezen, ook naar de inplanning van aanbod. Dit krijgt dan ook een vervolg in het nieuwe actieplan.

OD 3.3: We verbeteren de communicatie naar gedetineerden.		
Actie 1: We analyseren de evaluatie van de bekendmaking van het corona-aanbod van de stagiaire OO.		

	Indicator	Resultaten van de stagiaire zijn geagendeerd en besproken op CORT.
	Trekker	OO
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Voorjaar 2021
	Toelichting	In het voorjaar van 2021 heeft een stagiaire een bevraging gedaan bij de gedetineerden over het corona-aanbod. De info die hieruit gekomen is, kan als startpunt dienen voor de bespreking rond communicatie.
Actie 2: We experimenteren met het videokanaal.		
	Indicator	Er wordt gecommuniceerd via videokanaal.
	Trekker	Medewerker DRA
	Betrokkenen	CORT - PA
	Timing	Voorjaar 2021
	Toelichting	Sedert april 2021 is er een nieuwe laptop voor het videokanaal in de PI Wortel. We bekijken op welke manier de Vlaamse gemeenschap hier gebruik van kan maken voor zowel communicatie als aanbod.
Actie 3: We nemen delen aan de informatie-uitwisseling rond taalbeleid vanuit de gevangenis van Antwerpen.		
	Indicator	Verslag van overleg uitwisseling
	Trekker	BC
	Betrokkenen	Op termijn CORT
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	In de gevangenis van Antwerpen staan ze al ver in hun taalbeleid. Wij hebben een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan hun informatiedeling en zullen hier zeker op ingaan om ons te laten inspireren voor onze eigen werking.
Actie 4: We bekijken met welke partners binnen de regio een samenwerking mogelijk is omtrent duidelijke communicatie.		
	Indicator	Er is contact met partners in de regio.
	Trekker	Medewerker DRA + BC
	Betrokkenen	CORT
	Timing	Voorjaar 2022
	Toelichting	De gevangenis van Antwerpen kan ons tips geven over welke dingen zij aangepakt hebben. Voor onze eigen regio moeten we bekijken welke partners hier een meerwaarde in kunnen bieden. Agentschap integratie en inburgering heeft al eerder laten weten dat zij bereid zijn om mee te denken over dergelijke zaken.
Actie 5: We laten onze schriftelijke communicatie screenen door een externe partner.		
	Indicator	Externe partner bekijkt ons materiaal en geeft tips.
	Trekker	Medewerker DRA + BC
	Betrokkenen	CORT – Externe partner
	Timing	Najaar 2022
	Toelichting	Na de verkenning naar de mogelijke partners bekijken we welk van ons materiaal we willen laten nalezen en hoe we deze tips in de praktijk kunnen brengen. We hopen zo een afsprakenkader te krijgen op basis waarvan we nieuw materiaal kunnen ontwikkelen.



Actie 6: We experimenteren met de tips van de externe partners en zoeken gedetineerden om onze vernieuwde communicatie te laten proeflezen en feedback geven.

	Indicator	Er is feedback.
	Trekker	OO
	Betrokkenen	CORT
	Timing	2022 - 2023
	Toelichting	We brengen de input van de externe partner in de praktijk en bekijken met de gedetineerden of de verstaanbaarheid verbeterd is. We zoeken een aantal proefpersonen bij de gedetineerden om te kijken of de communicatie bij hen beter binnenkomt en of zij nog tips hebben.

Binnen de doelstelling rond communicatie hebben we de afgelopen twee jaar de focus gelegd op experimenteren met het videokanaal. Vanuit de Rode Antraciet is er ingezet op een vaste presentatie die gebruikt werd om aanbod bekend te maken en te communiceren naar de gedetineerden. We stellen momenteel echter vast dat we nog weinig zicht hebben op het bereik hiervan. Wordt de doelgroep op deze manier voldoende geïnformeerd? Om het videokanaal in de kijker te zetten werd er ook geëxperimenteerd met het vertonen van films tijdens vakantieperiodes. Op deze manier wordt het aantrekkelijker gemaakt. Een grondige evaluatie hiervan is echter nog niet gebeurd. Het is ook de bedoeling dat de verantwoordelijkheid voor het videokanaal opnieuw overgedragen wordt van de functionaris cultuur en sport naar de organisatieondersteuner. Dit is door de afwezigheid van de organisatieondersteuner nog niet gebeurd.

De verkenning van partners omtrent duidelijke communicatie is niet gerealiseerd. Door de nieuwe werkwijze binnen de regioteams van de Rode Antraciet en de afwezigheid van OO is hier geen prioriteit van gemaakt. De info vanuit de werking in de gevangenis van Antwerpen is wel met alle partners gedeeld, maar verder is het niet gegaan door personeelstekort.

De doelstelling is dus gedeeltelijk gerealiseerd.

#### 2.1.4 Regionale samenwerking

SD4: Vlaamse partners in hulp- en dienstverlening vormen een sterk regionaal netwerk over de Kempense gevangenissen.

OD1: Vlaamse partners coördineren en faciliteren regionale projecten om de link tussen Kempense gevangenissen te versterken.

Actie 1: Vlaamse partners zetten in op een regionale samenwerking tussen de Kempense gevangenissen voor de uitvoering van het herstelgerichte project DIALOOG. .

	Indicator	Regionale activiteiten in het kader van DIALOOG
	Trekker	De Rode Antraciet + Avansa vzw
	Betrokkenen	Regionaal netwerk Dialoog
	Timing	2021 - 2023
	Toelichting	Hiervoor worden projectmiddelen voorzien vanuit het DIALOOG-project.

Actie 2: De Rode Antraciet maakt de omslag naar een meer regionale werking met collectieve verantwoordelijkheid. Daarbij nemen de medewerkers taken op over de verschillende gevangenissen heen.

	Indicator	Nieuwe werking in 2022
	Trekker	De Rode Antraciet
	Betrokkenen	/
	Timing	2021 - 2023

	Toelichting	De Rode Antraciet is volop bezig met de overgang naar een nieuwe werking in regioteams. Deze werking implementeren binnen de regio zal een belangrijk werkpunt zijn de komende jaren.
Actie 3: Tijdens de internationale week van het Herstelrecht organiseert Moderator een herstelgerichte activiteit in de Kempense gevangenissen en dit in samenspraak en samenwerking met onze partners binnen de gevangenis.		
	Indicator	Week van het herstelrecht
	Trekker	Moderator + BC
	Betrokkenen	CORT in de 4 inrichtingen
	Timing	2021 - 2023
	Toelichting	Herstelgericht werken komt in meer en meer gevangenissen op de voorgrond te staan als pijler binnen de werking. In onze regio staat dit nog in zijn kinderschoenen. We willen hier al voorzichtige eerste stappen in zetten.
Actie 4: CAW (OO) zet de traditie voort om jaarlijks regionaal gevangenisoverschrijdend verschillende acties op te zetten. Deze acties zijn vnl. gericht op de verbinding tussen detentie en de samenleving en herstel en deelname aan de samenleving vanuit detentie (o.a. Retoer, Music-For-Life actie).		
	Indicator	Acties zoals Retour, Music For Life,...
	Trekker	CAW De Kempen
	Betrokkenen	CORT in de 4 inrichtingen en Justitie
	Timing	2021 - 2023
	Toelichting	Vanuit CAW De Kempen bestaat al langer de trend om bepaalde projecten regionaal aan te pakken. We willen deze werking verderzetten.
OD2: Vlaamse partners zetten in op aanbod op maat van hun specifieke gevangeniscontext, zodat we in de regio Kempen een gevarieerd en kwalitatief hulp- en dienstverleningsaanbod kunnen voorzien.		
Actie 1: De onderwijscoördinatoren van de Kempense gevangenissen bouwen hun structurele samenwerking verder uit om te streven naar een gedifferentieerd en complementair onderwijsaanbod met leertrajecten over de gevangenissen heen. De onderwijscoördinatoren houden hierbij rekening met de Vlaamse leidraad op regionaal niveau met het oog op behoud en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs in de Kempense gevangenissen.		
	Indicator	voortgang structureel overleg OC - BC' s en gevangenisdirecties
	Trekker	OC' s in de 4 inrichtingen
	Betrokkenen	OC' s, BC' s, aanbodverstrekkers, directies gevangenissen.
	Timing	2021 - 2023
	Toelichting	De OC's werken aan een behoeftedekkend aanbod in de regio Kempen, waarbij ze samen gaan kijken in welke gevangenis welk aanbod het beste tot zijn recht komt. Ze willen deze werking verder formaliseren.

Voor de eerste keer werd er in het actieplan 2021 – 2023 voor gekozen een regionale doestelling op te nemen. Deze doestelling was hetzelfde in de vier gevangenissen (Wortel, Hoogstraten, Merksplas en Turnhout).

Het herstelgerichte project DIALOOG spreidde de afgelopen drie jaar haar vleugels in Vlaanderen en Brussel. Uitgangspunt was de ambitie om een draagvlak te zoeken en te vinden voor een model waarin 'herstel' na een conflict of zelfs criminele feiten centraler komt te staan dan louter straffen alleen. Het is een visie op herstel die ons allemaal aanbelangt en waarover we dan ook met een ruime en diverse groep mensen het gesprek wilden aangaan. Daarvoor kreeg DIALOOG middelen van de Vlaamse overheid als sociaal-cultureel project met laboratoriumrol voor de periode 2021-2023.

In de Kempen stelden we een Regionaal Netwerk DIALOOG op, met vertegenwoordiging vanuit Avansa Kempen, De Rode Antraciet, Moderator en CAW De Kempen. Met die ploeg organiseerden

we de afgelopen drie jaar een waaier aan activiteiten binnen en buiten de gevangensmuren. Een greep uit de realisaties:

- De DIALOOG-vliegers en DIALOOG-groepen brachten vrije burgers en gedetineerden samen in de gevangens van [Hoogstraten](#) en [Merksplas](#) voor diepgravende gesprekken over misdaad, straf en herstel.
- Twee edities van het nieuwbakken filmfestival Ciné D tin  streken neer in de Kempen, met vertoningen met nagesprek in UGC Turnhout en de gevangens van Wortel, Merksplas en [Hoogstraten](#).
- Gedetineerden uit de gevangenis van Turnhout zetten onder de vlag [Mail Art](#) een creatieve correspondentie op met vrije burgers.
- Het traject [Rondom Prison](#) bundelde vijf thematische activiteiten voor vrije burgers, met onder meer een gespreksavond met een slachtoffergetuigenis, een historische stadswandeling in Turnhout en ontmoeting met een groep gedetineerden in de gevangenis van Wortel.

We gingen voor deze activiteiten mooie partnerschappen aan met bijvoorbeeld de stad Hoogstraten en de gemeente Merksplas, MOOOV, Toerisme Turnhout, HETGEVOLG en De Huizen.

We maken ons sterk dat we nog niet uitverteld zijn over DIALOOG. Hoewel het project formeel afloopt dit jaar, bekijken we met ons Regionaal Netwerk hoe we het werk van de voorbije periode kunnen bestendigen.

Door de personeelstekorten bij het CAW zijn een aantal van de regionale projecten op de helling komen te staan. Zo is de Retoerquiz slechts in twee gevangens doorgedaan in plaats van in vier. Ook de week van het herstelrecht is niet in alle inrichtingen kunnen doorgaan. De doelstelling rond regionaal aanbod is dus gedeeltelijk gerealiseerd. Voor het onderwijsaanbod is er lokaal de voorrang gegeven aan het aanpassen van het aanbod aan de Vlaamse leidraad. De regionale vertaalslag hiervan is nog niet in de praktijk gebracht. Deze doelstelling is dus niet gerealiseerd.

## 2.2 Domeinspecifieke doelstellingen en acties

### 2.2.1 Onderwijs

<b>Strategische doelstelling: We versterken de individuele leertrajecten kwantitatief en kwalitatief.</b>		
<b>OD 1: Tegen 2023 is het aantal leertrajecten verhoogd.</b>		
<b>Actie 1: We rollen het project LIO uit en brengen de medewerker in contact met andere partners.</b>		
	Indicator	Gezamenlijke overlegmomenten. Feedback LLB, PSD, TB. Partners vinden hun weg naar de LLB en omgekeerd.
	Trekker	Vocvo, OC
	Betrokkenen	OC, LLB, PSD, TB, directie, VDAB, CORT
	Timing	Voorjaar 2021
	Toelichting	De kenbaarheid van de LLB zorgt voor een groter netwerk en betere afstemming. Dit ten voordele van de trajecten.
<b>Actie 2: We zetten in op het mogelijk maken van digitale examens.</b>		
	Indicator	Afname examens examencommissie, VCA of rijbewijs.
	Trekker	Vocvo, OC
	Betrokkenen	ICT-dienst, Vocvo, Examencommissie, OC, LLB, gevangenisdirectie
	Timing	Schooljaar 2021-2022

	Toelichting	De timing en uitvoering is afhankelijk van levering en installatie PC's. Digitale examens kunnen meer gedetineerden bereiken én maakt bepaald aanbod opnieuw certificeerbaar.
--	-------------	---

LIO is ondertussen een vaste waarde in de PI Wortel en creëert een echte meerwaarde binnen het onderwijsaanbod. Het aantal individuele begeleidingen is hierdoor exponentieel toegenomen. De leerloopbaanbegeleider is geïntegreerd binnen het team en gekend binnen de inrichting. Er worden linken gelegd met andere Vlaamse partners, zowel individueel als groepsaanbod en met justitiële collega's. De beslissing om de financiering van LIO stop te zetten, zal vergaande gevolgen hebben voor de mogelijkheden binnen de onderwijstrajecten van gedetineerden, vooral omdat de doelgroep die bereikt wordt de meest laaggeschoolden zijn, die anders vaak uit de boot vallen.

Door de komst van de nieuwe lescomputers en de beschermde internetlijn in het educatief centrum is het momenteel mogelijk om digitale examens af te nemen in de PI Wortel. De eerste examens zijn doorgestaan in mei 2023. Dit creëert uitgebreide opportuniteiten voor de gevangenis en de gedetineerden om aansluiting te vinden bij de algemene maatschappij. Helaas is door het wegvallen van het LIO-project de toeliding en de opvolging van de individuele trajecten weggevallen. Het is daarom maar de vraag wanneer we deze mogelijkheid ten volle zullen kunnen benutten.

Deze doelstelling is gerealiseerd.

<b>Strategische doelstelling: We actualiseren het groepsaanbod op basis van de noden en de behoeften van de gedetineerden.</b>		
<b>OD. 1: Tegen 2023 onderzoeken we de nood aan actualisatie.</b>		
<b>Actie 1: We toetsen het bestaande groepsaanbod aan de Vlaamse leidraad.</b>		
	Indicator	Evaluatiedocument van huidig aanbod na lancering nieuwe leidraad.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	Vocvo, OC
	Timing	Schooljaar 2021-2022
	Toelichting	Door het huidig aanbod te toetsen aan de nieuwe verwachtingen kan duidelijk in beeld gebracht worden wat goed loopt en waar bijsturing nodig is.
<b>Actie 2: We verkennen de mogelijkheden tot samenwerking binnen het bestaande groepsaanbod.</b>		
	Indicator	Overlegmomenten om opleidingen eventueel te koppelen aan tewerkstelling of projecten/initiatieven van andere partners.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	OC, COURT, gevangenisdirectie, Vlaamse partners
	Timing	Schooljaar 2021-2022
	Toelichting	Door de bestaande opleidingen meer te koppelen aan posities of mogelijkheden binnen een gevangenis, ontstaat er een meer kwalitatief aanbod.
<b>Actie 3: We klaren de visie op werkplekklaren uit voor de gevangenis van Wortel.</b>		
	Indicator	Er ontstaat een duidelijk beeld welke vormen van werkplekklaren geschikt zijn voor de gevangenis van Wortel.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	OC, COURT
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	Zonder een goed beeld te hebben op wat werkplekklaren kan inhouden voor Wortel, kan hier niet verder kwalitatief op ingezet worden.
<b>Actie 4: We toetsen de bestaande beroepsopleidingen aan de conceptnota Kempen.</b>		
	Indicator	Evaluatiemoment binnen OC's Kempen

	Trekker	OC
	Betrokkenen	OC's en BC's Kempen
	Timing	Schooljaar 2021-2022
	Toelichting	Door het eigen aanbod te toetsen aan de bovenlokale afspraken, wordt er een duidelijke koers aangehouden en kunnen keuzes objectiever gemaakt worden.

In Wortel is het aanbod rond beroepsopleidingen onder de loep genomen met het oog op de nieuwe versie van de Vlaamse leidraad. Dit heeft ertoe geleid dat de opleiding fietshersteller overgenomen is door LBC en dit ook gecertificeerd onderwijs is geworden en dat de opleiding hulpkok omgevormd is naar de opleiding keukenmedewerker. Op termijn wordt er bekeken of dit ook grootkeukenmedewerker kan worden. Bovendien zullen vanaf schooljaar 2023 – 2024 ook de computeropleidingen omgevormd worden naar een beroepsopleiding rond ICT en administratie, om deze meer te laten aansluiten bij de noden van de arbeidsmarkt.

Onder impuls van directie en PBA EC zijn er verschillende linken gelegd tussen het onderwijs en de inrichting zelf. Zo zijn er meerdere projecten onder handen genomen door de opleiding schilder en heeft de opleiding keukenmedewerker de pizza's for life ondersteund. Op deze manier kan onderwijs niet enkel na detentie een meerwaarde betekenen, maar ook tijdens detentie. Door het ontbreken van de directeur Cellmade is het niet mogelijk geweest om de link tussen onderwijs en tewerkstelling te kunnen maken. Deze partner is essentieel bij het uitklaren van een visie op werkplekieren. Zoals eerder in de evaluatie van dit actieplan al gestipuleerd werd, is de uitrol van de conceptnota Kempen door personeelwissels bij Vocvo nog niet in de praktijk gebracht. Deze doelstelling is dus gedeeltelijk gerealiseerd.

<b>OD 2 Tegen 2023 is de samenwerking met de PSD structureel ingebed.</b>		
<b>Actie 1: We stellen de werking van het onderwijs voor aan de PSD.</b>		
	Indicator	Toename officiële en officieuze contacten met PSD.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	PSD, OC
	Timing	Voorjaar 2021
	Toelichting	LLB gaat nauw dossiers moeten afstemmen met PSD. PSD meer inzicht geven in de mogelijkheden die een onderwijstraject kan geven.
<b>Actie 2: We ontwikkelen een tool voor de opvolging van de leertrajecten.</b>		
	Indicator	Tool wordt ingevuld door LLB én bekeken door PSD .
	Trekker	OC
	Betrokkenen	OC, LLB, PSD (en TB, VDAB)
	Timing	Voorjaar 2021
	Toelichting	Door een eenvoudige tool komen leertrajecten snel en laagdrempelig in beeld. Uitnodigend samenwerken.
<b>Actie 3: We implementeren de tool en evalueren hoe dit werkt.</b>		
	Indicator	Evaluatiegesprek werking
	Trekker	OC
	Betrokkenen	LLB, OC, PSD
	Timing	Test tool: voorjaar 2021/ evaluatie tool: najaar 2021
	Toelichting	Organisch. De tool is een middel, geen doel. Continue bijstellingen zijn mogelijk.

Er is een verkenning gebeurd naar de manier waarop info over trajecten gedeeld kon worden tussen onderwijs en PSD. In het kader hiervan is ook gedeelde schijf op het netwerk van DG EPI geïnstalleerd.

Zo zou PSD makkelijk de trajecten van mannen kunnen raadplegen. Hier zijn we echter vastgelopen op een aantal bezwaren met de regelgeving rond privacy. Aangezien het gaat over het delen van informatie over personen over organisaties zijn, was dit niet zo vanzelfsprekend als initieel verwacht. Dit maakt dat de tool momenteel in onbruik geraakt is. OC is dan terug omgeschakeld naar het delen van de personen die een opleiding starten en de lesmomenten.

De leertrajecten worden momenteel opgevolgd in een gedeelde tool tussen OC en leerloopbaanbegeleider. Deze informatie kan wel veilig gedeeld worden en wordt optimaal gebruikt. De doelstelling rond samenwerking met PSD is dus niet gerealiseerd, maar wel terdege verkend en geprobeerd.

OD 3: Tegen 2023 hebben we een goede samenwerking met de bibliotheek omtrent het ontlenen en aankopen van onderwijsmateriaal.		
Actie 1: We formaliseren de afspraken met de bibliotheek over het ontlenen van onderwijsmateriaal.		
Indicator	Er is een afsprakennota omtrent educatief materiaal in de bibliotheek.	
Trekker	OC	
Betrokkenen	Bib, OC, LLB, gevangenisdirectie, COURT	
Timing	Najaar 2021	
Toelichting	De bibliotheek wordt als ontleningsdienst beter benut door onderwijs. Er wordt bekeken wat allemaal ontleend kan worden en op welke manier.	
Actie 6: We evalueren de samenwerking met de bib en sturen bij.		
Indicator	Periodieke gesprekken tussen OC en bib-medewerker	
Trekker	OC	
Betrokkenen	OC, bib-medewerker	
Timing	Periodieke terugkoppelmomenten vanaf najaar 2021	
Toelichting	Door frequente contacten en continue bijstellingen krijgt de samenwerking meer kans op slagen.	
Actie 7: We inventariseren de leervragen van gedetineerden.		
Indicator	Er is een document beschikbaar dat de meest voorkomende leervragen toont.	
Trekker	OC (in samenwerking met PBA fiets)	
Betrokkenen	OC, LLB, bib, bewaking educatief centrum, gedetineerden	
Timing	Vanaf najaar 2021	
Toelichting	Door goed te weten wat er gemist wordt, kan er doelgericht gezocht worden.	
Actie 8: We breiden het aanbod van onderwijsmateriaal in de bibliotheek uit.		
Indicator	Het aantal studieboeken in de bibliotheek neemt toe.	
Trekker	OC (in samenwerking met bib-medewerker)	
Betrokkenen	OC, bib-medewerker	
Timing	Jaarlijks	
Toelichting	Door het studieaanbod uit te breiden, hebben gedetineerden steeds meer keuzes en mogelijkheden.	

Door de afwezigheid van een bibmedewerker heeft deze doelstelling wat vertraging opgelopen. In 2022 heeft dit echter door de opstart van een nieuwe medewerker een enorme boost gekregen. Er is een aparte onderwijskast gecreëerd met materiaal dat de leerloopbaanbegeleider kon aanvullen en laten bezorgen aan cursisten. In september 2023 zijn we gestart met een nieuwe werkwijze van de bibliotheek waarbij de werkers 's avonds naar de bibliotheek kunnen komen en niet langer een halve

dag werk moeten missen hiervoor. We hopen hierdoor toegankelijker te worden voor deze doelgroep, waardoor er dus ook meer mensen bereikt kunnen worden.

Deze doelstelling is dus gerealiseerd.

Strategische doelstelling: We werken een vernieuwende aanpak uit rond de screening van gedetineerden.		
OD. 1 We onderzoeken de noden en mogelijkheden in de inrichting omtrent screening.		
Actie 1: We lijsten op welke info we willen vergaren tijdens de screenings.		
	Indicator	Er ontstaat een document van wat een screening idealiter inhoudt.
	Trekker	Vocvo, OC
	Betrokkenen	OC, COURT, Vlaamse partners, partners binnen justitie, agentschap I&I, lesgevers
	Timing	Voorjaar 2022
	Toelichting	Om een goed screeningsbeleid te kunnen uitwerken, moet eerst in beeld gebracht worden wat we met een screening willen bereiken.
Actie 2: We verkennen de mogelijkheden van de rol van de lesgever.		
	Indicator	Er is een duidelijk beeld van welke rol een leerkracht kan én mag opnemen op vlak van screening.
	Trekker	Vocvo, OC
	Betrokkenen	OC, CVO, CBE, lesgever
	Timing	Schooljaar 2021-2022
	Toelichting	De screenings zijn een meerwaarde voor de groepsamenstelling van de leerkrachten. De leerkracht is een spil. Het is nuttig om deze rol verder onder de loep te nemen. Ook Vocvo werkt verder een beleid uit van welke rollen bij centra (lesgevers) liggen.
Actie 3: We klaren de taak van het agentschap integratie en inburgering uit.		
	Indicator	Er is een duidelijk beeld van wat het agentschap exact doet bij de screening NT2.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	OC, Agentschap I&I, centra
	Timing	Schooljaar 2021-2022
	Toelichting	Om de screening te optimaliseren, is er nood aan een goed beeld van wat het agentschap doet en of hierbinnen andere mogelijkheden liggen.
Actie 4: We verkennen de mogelijkheden om taalnoden in kaart te brengen.		
	Indicator	Er ontstaan meerdere pistes om de gesproken talen, de taalwensen en de taaltekorten in beeld te krijgen.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	OC, COURT, justitie
	Timing	Schooljaar 2021-2022
	Toelichting	Er is momenteel geen goed beeld van de gesproken talen, de taalknopen en de taalwensen. Taal is echter een belangrijke factor om werk te zoeken, opleidingen te volgen ...
Actie 5: We toetsen de noden van de screenings aan het bredere onthaalbeleid.		
	Indicator	Indien mogelijk ontstaan er aanknopingspunten (kansen) tussen het algemene onthaalbeleid en de screenings.
	Trekker	OC
	Betrokkenen	OC, COURT, Vlaamse Partners, Justitie
	Timing	Najaar 2022



	Toelichting	In de zoektocht naar een geschikt screeningsbeleid moet zeker ook gekeken worden naar de mogelijkheden die schuilgaan binnen de ontwikkeling van het onthaalbeleid. Welke data kan bij binnenkomst al gegenereerd worden? Hoe? Zien andere partners ook hierin voor hen mogelijkheden? Welke vorm krijgt het dan? (...)
--	-------------	---

De afgelopen jaren is de intakeprocedure bovenlokaal heel erg uitgespit. Een aantal van de administratieve taken zijn meer bij de scholen komen te liggen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de aanwerving van een administratieve medewerker bij één van de partners. Een screeningsdocument is er bijgevolg niet gekomen.

Er is wel heel erg ingezet op het in kaart brengen van de taalnoden. Deze zijn mee opgenomen in de info die er na een onthaalgesprek vanuit directie geregistreerd wordt en worden proactief doorgegeven aan de onderwijscoördinator. Hierdoor kan zij deze personen steeds uitnodigen op de screening van het agentschap integratie en inburgering. Door het vroegtijdig detecteren van de taalnoden is het aantal cursisten NT2 heel erg gestegen en is er een taalatelier opgericht om tegemoet te komen aan de vraag.

De screeningsnoden zijn niet afgetoetst aan het onthaalbeleid gezien dit ook stilgevallen is (zie domeinoverstijgende doelstellingen).

Deze doelstelling is dan ook gedeeltelijk gerealiseerd.

### 2.2.2 Sport en cultuur

<b>Strategische doelstelling:</b> We betrekken gedetineerden actief bij de organisatie, uitbouw en bekendmaking van het hulp – en dienstverleningsaanbod.		
<b>OD 1:</b> Tegen 2023 willen we de fitnessfatikken meer betrekken bij de organisatie van het fitnessaanbod.		
<b>Actie 1:</b> We organiseren met ingang van 2021 periodiek een overleg met de fitnessfatikken en PBA Fiets		
	Indicator	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jaarlijks aantal geplande overlegmomenten</li> <li>• Jaarlijks aantal overlegmomenten die zijn doorgegaan</li> <li>• Verslagen</li> </ul>
	Trekker	Medewerker De Rode Antraciet
	Betrokkenen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fatikken fitness</li> <li>• PBA fiets</li> <li>• Medewerker De Rode Antraciet</li> </ul>
	Timing	2021-2023
	Toelichting	De sportwerking van de PI Wortel wenst de fatikken die betrokken zijn bij fitness nog meer te betrekken bij de organisatie van fitness. Zo kunnen wij ook trachten een beter zicht te krijgen op de noden en behoeften rond fitness en daar concrete acties op ondernemen.
<b>Actie 2:</b> We evalueren de werking van de fitnessfatikken en het periodiek overleg.		
	Indicator	Er is een evaluatie
	Trekker	Medewerker De Rode Antraciet
	Betrokkenen	PBA fiets
	Timing	2022
	Toelichting	We bekijken na de opstartfase of de werking van fitnessfatikken goed verloopt en wat de werkpunten zijn.
<b>OD 2:</b> Tegen 2023 verkennen we de mogelijkheden om gedetineerden in te zetten als begeleider van sportieve activiteiten (naast fitness).		
<b>Actie 1:</b> We trachten de opleiding Bootcampcoach in de PI Wortel te organiseren. Daarnaast verkennen we ook de mogelijkheden tot het organiseren van andere sportvormingen.		



Indicator	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Aantal geplande opleidingen/vormingen</li> <li>• Aantal opleidingen/vormingen die zijn doorgegaan</li> <li>• Document inventarisatie sportopleidingen/-vormingen</li> </ul>
Trekker	Medewerker De Rode Antraciet
Betrokkenen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Medewerker De Rode Antraciet</li> <li>• Medewerker VOCVO?</li> </ul>
Timing	2021-2023
Toelichting	Om aandacht te hebben voor het kwalitatief en gezond sporten en dit na te streven, kunnen opleidingen/vormingen een meerwaarde vormen voor de doelgroep.
Actie 2: We verkennen de mogelijkheden om gedetineerden in te zetten als begeleiders van sportieve activiteiten en starten daar mee waar mogelijk.	
Indicator	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Aantal sportieve activiteiten begeleid door gedetineerden</li> </ul>
Trekker	Medewerker De Rode Antraciet
Betrokkenen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Directie PI Wortel</li> <li>• Beleidscoördinator</li> <li>• Vormingsagent</li> <li>• Gedetineerden</li> </ul>
Timing	2021-2023
Toelichting	Het is moeilijk om in deze regio gekwalificeerde sportlesgevers te vinden, daarnaast neemt het inhuren van gekwalificeerde sportlesgevers ook een kost met zich mee. En waarom dan niet te werken aan participatie en talenten onder gedetineerden inzetten om het sportief aanbod uit te breiden?

In de looptijd van het actieplan heeft de werking met de sportfatik een grote metamorfose ondergaan. Er wordt niet langer gewerkt met een ploeg van fitnessfatikken, maar met één voltijdse sportfatik. Deze persoon is zowel verantwoordelijk voor de administratieve verwerking van inschrijvingen en het opstellen van lijsten in ACSY, als voor de sporttechnische invulling. Zijn takenpakket omvat niet enkel het begeleiden van de georganiseerde fitnessmomenten, maar ook het vormgeven van sessies rond Bootcamp en andere sporten, dit op maat van de doelgroep. Veel van deze sportmomenten gaan door op de wandeling, maar in het voorjaar en de zomer van 2023 werd er ook geëxperimenteerd met de organisatie van pingpong in het educatief centrum. Ook dit werd positief geëvalueerd. In samenwerking met Thomas More werd ook een vormingspakket samengesteld voor de sportfatik.

Om deze werking inhoudelijk vorm te geven werd er vanuit de functionaris van De Rode Antraciet een functieprofiel uitgewerkt voor deze functie en worden er opvolggesprekken ingepland. Er wordt ook gekeken in samenwerking met de collega's van het domein onderwijs waar er inhoudelijk ondersteuning gegeven kan worden aan deze functie.

In het najaar van 2022 werd in samenwerking met de Vlaamse Voetbalbond ook de opleiding voetbalcoach aangeboden. Hier werden uiteindelijk drie afgestudeerden afgeleverd. Door zowel uitval van de lesgever als stakingen binnen het gevangeniswezen heeft deze opleiding langer geduurd dan initieel de bedoeling was. Dit heeft het traject van de gedetineerden bemoeilijkt. Bovendien was het niet altijd evident om voor de stagiaires stageplaatsen te vinden die bereikbaar waren vanuit de gevangenis of vanuit hun woonplaats.

Deze doelstelling is dus gerealiseerd.

OD 3: Tegen 2023 organiseren we een zelfstandig oefenmoment muziek als structureel aanbod in de PI Wortel
Actie 1: We werken een duidelijk kader uit met de randvoorwaarden waaronder dit georganiseerd kan worden.

	Indicator	Er is een kader
	Trekker	Medewerker De Rode Antraciet
	Betrokkenen	Directie, PA, cheffen 5 <sup>de</sup> sectie
	Timing	Zomer, najaar 2021
	Toelichting	Binnen de PI Wortel hadden we vroeger de mogelijkheid om gedetineerden op een vast moment samen muziek te laten spelen. We willen dit nieuw leven inblazen. In eerste instantie willen we een duidelijk kader waarbinnen dit mogelijk zou zijn.
Actie 2: We stellen een focusgroep samen met gedetineerden om dit vorm te geven.		
	Indicator	Er is een focusgroep geweest.
	Trekker	Medewerker De Rode Antraciet
	Betrokkenen	Gedetineerden
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	Gedetineerden krijgen de kans om het oefenmoment in te vullen binnen het kader dat we geformuleerd hebben in actie 1.
Actie 3: We implementeren de nieuwe werking van het zelfstandig oefenmoment.		
	Indicator	Zelfstandig oefenmoment is doorgegaan
	Trekker	Medewerker De Rode Antraciet
	Betrokkenen	PBA's, gedetineerden
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	Het nieuwe format wordt geïmplementeerd en gedurende een aantal weken uitgetest.
Actie 4: We evalueren de nieuwe vorm van het zelfstandig oefenmoment.		
	Indicator	Er is een evaluatie
	Trekker	Medewerker De Rode Antraciet
	Betrokkenen	CORT
	Timing	2022
	Toelichting	Na de testperiode evalueren we samen met gedetineerden en bewakend kader de werking.

Na de eerste verkennende gesprekken rond het zelfstandig oefenmoment werd deze doelstelling niet verder verkend. Deze is dus niet gerealiseerd.

We bekijken met het oog op het nieuwe actieplan of dit nog steeds een nood is vanuit de doelgroep.

### 2.2.3 Tewerkstelling

Strategische doelstelling: We brengen de raakvlakken tussen de werking van VDAB en de PI Wortel in kaart.		
OD: We zetten in op de verkenning van de match tussen de mogelijkheden van de VDAB en het potentieel van de PI Wortel.		
Actie 1: We volgen de ontwikkeling op van het centrale kader van VDAB over de mogelijkheden binnen detentie.		
	Indicator	Er is een centraal kader.
	Trekker	VDAB
	Betrokkenen	VDAB bovenlokaal
	Timing	2021 – 2023
	Toelichting	We stellen vast dat er momenteel nog te veel onduidelijkheid is over de mogelijkheden en engagementen die VDAB lokaal kan ondernemen en hebben nood aan het centraal kader dat hiervoor ontwikkeld kan worden.

Actie 2: We organiseren een kennismaking tussen de partners van de VDAB en de PI Wortel		
Indicator	Er is een bezoek geweest.	
Trekker	VDAB	
Betrokkenen	BC + experten VDAB + detentieconsulent + manager VDAB	
Timing	Najaar 2021	
Toelichting	De huidige ploeg van VDAB is nog niet in de PI Wortel geweest, wat maakt dat het voor hen heel moeilijk is om het potentieel van de inrichting te kunnen inschatten. Daar komt bij dat de BC ook nog nieuw is in de functie en door de coronacrisis onvoldoende de kans heeft gehad om zich te verdiepen in de werking van VDAB. Een nauwere kennismaking is nodig.	
Actie 3: We volgen de evoluties van de werking van de VDAB in de PI Hoogstraten op.		
Indicator	Er is een overleg geweest.	
Trekker	VDAB	
Betrokkenen	BC + provinciaal expert VDAB + detentieconsulent	
Timing	2021 - 2023	
Toelichting	In onze regio legt VDAB in eerste instantie de nadruk op de PI Hoogstraten om daar de verkenning rond een aantal mogelijkheden te doen. Dit kan voor onze inrichting ook mogelijkheden geven. We volgen de evoluties en evaluaties van de PI Hoogstraten op om een beeld te krijgen van wat er kan en wat er opportuun zou zijn voor Wortel.	

In het najaar van 2021 heeft de ploeg van VDAB een bezoek gebracht aan de PI Wortel. Zij hebben hier een uitgebreide introductie gekregen van de infrastructuur, het regime en de mogelijkheden van de gevangenis. Er is vanuit de VDAB wel beslist om de focus te leggen op een aantal vernieuwende initiatieven in de gevangenis van Hoogstraten. Sinds 2023 is ook de visienota vanuit de VDAB afgeklopt die ook duidelijkheid geeft over het engagement dat er vanuit de VDAB kan aangegaan worden binnen de verschillende gevangenissen. Deze doelstelling is dus gerealiseerd

#### 2.2.4 Welzijn

Strategische doelstelling: We verbeteren het contact tussen gedetineerden en hun direct sociale omgeving door een aanbod uit te werken op maat van de doelgroep.		
OD 1: Tegen 2023 onderzoeken en evalueren we de mogelijkheden voor de gedetineerden en hun direct sociale omgeving om met elkaar in contact te staan.		
Actie 1: We bekijken de aanbevelingen en de sectorale visie van de CAW's en bekijken welke acties hieruit volgen.		
Indicator	Sectortekst	
Trekker	CAW Vlaanderen	
Betrokkenen	/	
Timing	Sectortekst klaar eind 2021	
Toelichting	Afwachten sectortekst Aanbevelingen gebruiken in verdere acties	
Actie 2: We brengen het huidige DSO-aanbod in kaart. We maken een onderscheid in het aanbod voor en tijdens corona.		
Indicator	Overzicht aanbod	
Trekker	CAW De Kempen – OO	
Betrokkenen	/	
Timing	Voorjaar 2021	

	Toelichting	We maken een overzicht van ons huidig DSO-aanbod.
Actie 3: We stellen een bevraging op om de noden en drempels van gedetineerden en hun direct sociale omgeving in kaart te brengen. We betrekken hierin zoveel mogelijk input van andere partners.		
	Indicator	Uitgewerkte bevraging
	Trekker	CAW De Kempen – OO
	Betrokkenen	TB, PSD, directie, PBA's EC, andere individuele partners, etc.
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	We trachten een allesomvattende bevraging op te stellen rond het DSO-thema. Om ook buiten eigen expertise te treden, betrekken we in de fase van informatieverzameling zoveel mogelijk input van andere betrokken partners. Op basis van alle informatie stellen we een bevraging op en bekijken we onder welke vorm zulke bevraging opportuun is.
Actie 4: We brengen de noden en drempels van gedetineerden in contacten met hun direct sociale omgeving in kaart.		
	Indicator	Oplijsting van noden en drempels van gedetineerden
	Trekker	CAW De Kempen – OO
	Betrokkenen	Afhankelijk van vorm van bevraging
	Timing	Afhankelijk van corona-maatregelen. Streefdoel zomer - najaar 2022
	Toelichting	Bevraging gebeurt in verschillende fasen: – Tijdens corona: bevraging van noden en drempels tijdens huidige corona-aanbod – Na corona: bevraging van noden en drempels van normale aanbod eens DSO-aanbod terug kan doorgaan
Actie 5: We brengen de noden en drempels in kaart die de direct sociale omgeving ervaart in het contact met gedetineerden. Dit zowel vanuit partner- en kindperspectief als vanuit perspectief van vrienden en familie.		
	Indicator	Oplijsting van noden en drempels van DSO
	Trekker	CAW De Kempen – OO
	Betrokkenen	Afhankelijk van de vorm van bevraging (TFO?)
	Timing	Zomer – najaar 2022
	Toelichting	We voeren de bevraging uit bij de direct sociale omgeving.
Actie 6: Op basis van de noden en drempels van gedetineerden en hun direct sociale omgeving evalueren we bestaand DSO-aanbod.		
	Indicator	Checklist/scorelijst welke duidelijk maakt aan welke noden en drempels we voldoen/tegemeet komen en in welke mate.
	Trekker	CAW De Kempen – OO
	Betrokkenen	/
	Timing	Najaar 2022 – voorjaar 2023
	Toelichting	We leggen de verzamelde informatie aan de hand van de bevragingen naast ons huidig DSO-aanbod. We brengen daarbij in kaart of we aan alle noden voldoen en aan alle drempels tegemoet komen, aan welke niet en in welke mate.
Actie 7: Op basis van de evaluatie bekijken we of bijstellingen of vernieuwingen noodzakelijk of mogelijk zijn.		
	Indicator	Lijst van mogelijke acties
	Trekker	CAW De Kempen – OO
	Betrokkenen	/

	Timing	Voorjaar 2023
	Toelichting	We bekijken of het bestaande aanbod toereikend is of er nood is aan ander/aangepast aanbod.
Actie 8: Op basis van de evaluatie bekijken we of bepaalde partners betrokken moeten worden en welke acties nodig zijn.		
	Indicator	Oplijsting betrokken partners en bijhorende acties
	Trekker	CAW De Kempen – OO
	Betrokkenen	Afhankelijk van uitkomst evaluatie
	Timing	Voorjaar 2023
	Toelichting	We bekijken of we de noodzakelijke vernieuwingen/aanpassingen zelf kunnen doen of dat we hier een externe partner in moeten betrekken.

De sectortekst vanuit CAW Vlaanderen zal pas afgeklopt worden in het najaar van 2023.

Door de afwezigheid van de organisatieondersteuner is er in deze doelstelling verder geen actie ondernomen.

Deze doelstelling is niet gerealiseerd.

SD 2 We creëren een veilige en vertrouwde omgeving waarin gedetineerden elkaar kunnen ontmoeten, ervaringen uitwisselen, thema's bespreken.		
OD Tegen 2022 bouwen we een laagdrempelig groepsaanbod uit m.b.t. gedetineerden in een preciaire verblijfssituatie, gelinkt en complementair aan de individuele hulpverleningstrajecten.		
Actie 1: We stellen een draaiboek op.		
	Indicator	Draaiboek
	Trekker	CAW De Kempen - TB
	Betrokkenen	Werkgroep Precair Verblijf CAW De Kempen
	Timing	Voorjaar – midden 2021
	Toelichting	
Actie 2: We stellen een vrijwilligersprofiel op, schrijven een vrijwilligersvacature uit en werven een vrijwilliger aan.		
	Indicator	Vrijwilligersprofiel, vacature, vrijwilliger aangeworven
	Trekker	CAW De Kempen – TB
	Betrokkenen	Vrijwilligerscoördinator, CAW De Kempen Werkgroep Precair Verblijf
	Timing	Voorjaar 2021: Vrijwilligersprofiel Midden 2021: uitschrijven vacature Midden-najaar 2021: aanwerven vrijwilliger
	Toelichting	Timing is afhankelijk van het vinden van een geschikte kandidaat.
Actie 3: We leiden een geschikte vrijwilliger op.		
	Indicator	Vrijwilliger heeft opleidingstraject doorlopen.
	Trekker	CAW De Kempen - TB
	Betrokkenen	Vrijwilligerscoördinator, CAW De Kempen Werkgroep Precair Verblijf
	Timing	Najaar 2021
	Toelichting	Nadat de vrijwilliger werd aangeworven, leiden we deze op. Inhoudelijke opleiding rond het thema Werken met groepen Werken binnen detentiecontext ...
Actie 4: Op basis van het opgestelde gedetineerdenprofiel, gaan we op zoek naar een geschikte kandidaat die samen met de vrijwilliger en TB het groepsaanbod zal leiden.		

	Indicator	Gedetineerdenprofiel
	Trekker	CAW De Kempen – TB
	Betrokkenen	CAW De Kempen Werkgroep Precair Verblijf, Vrijwilligerscoördinator
	Timing	Eind 2021
	Toelichting	We maken het aanbod bekend bij de gedetineerden. Er wordt een flyer opgesteld. We bekijken binnen de cliënten van TB wie mogelijks kan deelnemen aan dit aanbod. Mogelijke doorverwijzers worden geïnformeerd rond het aanbod. We betrekken de gedetineerden bij de verspreiding van dit aanbod. We betrekken sleutelfiguren
Actie 5: We verspreiden de info rond dit groepsaanbod, zoeken deelnemers en starten dit groepsaanbod op.		
	Indicator	Aanbod is doorgegaan
	Trekker	CAW De Kempen - TB
	Betrokkenen	CAW De Kempen Werkgroep Precair Verblijf, Vrijwilligerscoördinator, PSD, sleutelfiguren
	Timing	Eind 2021 – voorjaar 2022 (afhankelijk van impact coronamaatregels op de opstart van groepsaanbod)
	Toelichting	We maken het aanbod bekend bij de gedetineerden. Er wordt een flyer opgesteld. We bekijken binnen de cliënten van TB wie mogelijks kan deelnemen aan dit aanbod. Mogelijke doorverwijzers worden geïnformeerd rond het aanbod. We betrekken de gedetineerden bij de verspreiding van dit aanbod. We betrekken sleutelfiguren bij de verspreiding van het aanbod.
Actie 6: We evalueren het aanbod.		
	Indicator	Evaluatie
	Trekker	CAW De Kempen - TB
	Betrokkenen	CAW De Kempen Werkgroep Precair Verblijf, Vrijwilligerscoördinator, Welzijnsteam
	Timing	Midden – eind 2022
	Toelichting	Nadat het groepsaanbod enkele maanden loopt, voorzien we een evaluatie met de vrijwilliger, de gedetineerde en de deelnemers. We toetsen hierbij af of het aanbod voldoet aan hun noden en verwachtingen en welke bijstellingen nodig zijn.

Vanuit CAW De Kempen is in najaar 2021 het Solid-project doorgegaan. Hier werd gefocust op gedetineerden in een precare verblijfssituatie en ingezet op hoe hiermee omgaan. Dit groepsaanbod werd vormgegeven door een trajectbegeleider en twee vrijwilligers en bood aan 10 gedetineerden 6 groepsessies aan. Het aanbod werd positief geëvalueerd. Door de veranderde doelgroep is er echter voor gekozen dit aanbod niet meer te herhalen.

Deze doelstelling is gerealiseerd.

### 2.2.5 Gezondheid

Vanuit de gezondheidspartner werd ingezet op de doelstelling rond middelenmisbruik die we domeinoverstijgend terugvinden.

## 3 Signalen en aanbevelingen

De aanbevelingen en signalen zijn vervat in het nieuwe actieplan 2023 – 2026.